

KOHILA

Kohila valla ajaleht

20. veebruar 2019. Nr 3(260)

Veebruari- ja märtsikuu sündmused

Veebruar

- 22. veebruar kell 10.30–11.00**
lasteaijalaste rongkäik Kohilas Vabaduse tänaval.
- 22. veebruar kell 11.00**
meenutushetk Kohilas vabadussõja ausamba juures.
- 22. veebruar kell 11.45**
koolilaste rongkäik Vabaduse väljakule.
- 22. veebruar kell 12.00**
meenutushetk Kohilas vabadussõja ausamba juures.
- 23. veebruar kell 12.00**
Eesti MV võrkpallis, Kohila VK/E-Service – Famila/Võru VK, Kohila spordihoones.
- 23. veebruar kell 18.00**
volikogu esimehe ja vallavanema vastuvõtt, kontsert ja tunnustamine Kohila gümnaasiumi aulas.
Esinevad Veronika Portsmuthi Kooriakadeemia kontsertkoor ja Kohila valla kollektiivid.
- 23. veebruar kell 21.00**
tantsuõhtu Kohila gümnaasiumi aulas.
Tantsuks mängib ansambel Reminders.
- 24. veebruar kell 7.30**
lipu heiskamine Kohilas vabadussõja ausamba juures.
- 24. veebruar kell 12.00**
kontsert-tänujumalateenistus Hageri kirikus.
Laulavad kammerkoor Lambertus ja koguduse segakoor, mängib pasunakoor.
- 27. veebruar kell 19.00**
Kohila valla mälumäng Hageri rahvamajas.

Märts

- 2. märts kell 11.00–13.00**
Kohila valla talvine perepäev.
Korraldavad Kohila noortekeskused.
- 2. märts kell 11.00**
Kohila hallitmevõistlus Kohila spordikompleksis.
- 5. märts Kohila valla laulukarussell 2019**
Kell 10.00 (lasteaijalapsed) Kohila koolituskeskuses ja kell 15.30 Kohila gümnaasiumis.
- 7. märts kell 11.00**
EKSL 1.-3. klassi rahvastepalli finaaltourniir
Kohila spordikompleksis.
- 16. märts kell 10.00**
Kohila valla MV saaljalgpallis Kohila spordikompleksis.

Näitused:

- Kuni 8. märts**
Camphilli küla mesilasvahast küünalde näitus „Küünaldega küünlakuusse“
Kohila raamatukogus.
- Kuni 8. märts**
Seltsing „Vaiba-Liine“ vaipade näitus „Sinist, musta, valget ...“ Kohila raamatukogus.
- 13. märts kell 16.00**
Hermes Sarapuu maalinäituse „Minu maastikud IV“ avamine Kohila raamatukogus.
Näitus jääb avatuks kuni 13. aprillini.
- Kuni 16. märts**
Kohila Koolituskeskuse kunstikooli keraamika eriala õpilaste näitus „Meie pidu“ Kohila raamatukogus.
- Kuni 6. mai**
Kohila Koolituskeskuse kunstikooli õpilaste näitus „Eile nägin ma Eestimaad“ Kohila vallamajas.

Eesti vanim elanik on Marta Kivi

5. veebruaril täitis vanimal eestlasel, Kohila alevi elaval Marta Kivil 107. eluaasta. Palju õnne ja tervist käisid vallarahva poolt soovimas Kohila vallavanem ja sotsiaal-nõunik. Marta sõnul lähevad aastad liiga kiiresti ja en-nast ta nii eakas ei usu olevat. Päevad mööduvad ristsõnu lahendades ja telerist loodusfilme vaadates. „Ja kriminul-le vaatan ka!“ ütleb Marta reipalt. Ja ega Marta ainult toolil ei püsi. „Tõusen ikka püsti ka vahel, aga eriti mul ei lubata, sest lähedased muretsevad, et äkki kukun.“ Ja nende sõnade kinnituseks on Marta krapsti püsti.

Kui uurida hea tervise saladuse kohta, siis vastab Marta kelmikalt, et tuleb süüa, kui nälg nõuab ja muud nippi kõrge ea kohta tal polevatki.

Õnne ja tervist Martale!

Merle Beljäev

Raplamaa aasta küla 2018 on Hageri alevik

Hageri inimesed on läbi ae-gade olnud aktiivsed ja kok-kuhoidvad. Juba möödunud sajandi alguse paistis Hageri silma oma isemeelsuse ja iseo-tustamisega - esimese eestikeel-se kooli sünd polnud erandlik mitte ainult Hageri kihelkonnas, vaid kogu Harjumaal. Kodanikuühiskonna areng ei ol-nud paraku pidev, nõukogude ajal oli seltsitegevus keelusta-tud ning iseseisvuse taastamisel võttis veidi aega, et see maal taastuks. Hageri haridusselts loodi uuesti 14. aprillil 2000. a ja selle taasasutamise ees-märgiks oli just omakultuuri ja ühistegevuse edendamine maal. Nii sai seltsi eestvedami-sel korrastatud omal ajal rahva ühistööna valminud Hageri rahvamaja parki ja laululava, rajatud lastele ja noortele män-gu- ja spordiväljakuid, osaliselt renoveeritud muuseumi maja, täielikult renoveeritud Hageri saun, lisaks korraldati kursusi, koolitusi, ajalookonverentse, laste laulupäevi ja laatasid ning käidi tutvumas teiste seltside tegevusega. Hageri haridussel-tsi õlgadele langes ka Hageri kihelkonnapäevade korraldamise traditsiooni jätkamine. Hageri küla ja alevikku ei olegi ühis-tegevuse mõttes võimalik eral-dada, lisaks on aktiivselt kaasa

Hageri hakkajad naised Ursula Murusalu, Riina Lehtsalu, Virve Õunapuu ja Maria Saarna.

lõõnud ümbritsevate külade aktiivsed inimesed. Märkimis-väärne on nende asutuste, et-tevõtete ja koguduse vaheli-ne koostöö. Viimasel ajal on aktiivset kasutamist leidnud ajalooline Hageri (Mäeküla) palvemaja, kus on toimunud mitu etendust ja kontserti. Kogukonna ühtsust näitab see-gi, et eelmisel aastal anti välja

piirkonna ettevõtjaid ja asutusi tutvustav trükis. Hageri ajaloo-lise keskusena tajub sügavalt oma kihelkonna juuri ja side-meid kihelkonna ärealal elava-te inimestega, kellega tehakse koostööd.

Eelmisel aastal valmis ligi 600-leheküljeline raamat Ha-geri kihelkonna ajaloost, mis on märkimisväärne jälg kul-

tuuriloos, samuti raiuti kivisse oma kirjaliku ajaloo algusaasta 1241.

Hageri on auga ära teeninud tiitli Raplamaa aasta küla 2018. Kohila valla küladest pälvis tunnustuse ka tubli Vilivere küla.

Palju õnne!

Merle Beljäev

VALLAVOLIKOGU INFO

• *** Vallavanema informatsioon.**

Eelarve täitmine detsembri lõpu seisuga: tulud 83,3% (2017. a 101,4%), tulumaks 101,5% (2017. a 100,8%), kulud 77,8% (2017. a 85,9%). Investeeringutele tehti 2018. aastal seitse korda rohkem kulutusi kui 2017. aastal.

Elanike arv on väikeses languses. 1. jaanuari seisuga on Kohila valla elanike registris 7215 inimest (1. dets seisuga oli 7273 inimest).

• **Looduskaitseadusest tulenevate kohaliku omavalitsuse ülesannete delegerimine.**

Volikogu delegeris Kohila vallavalitsusele järgmiste looduskaitseadusega kohaliku omavalitsuse või kohaliku omavalitsusüksuse pädevusse antud ülesanded:

- loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise algatamine ja menetlemine;

- loodusobjekti valitseja õiguste ja kohustuste rakendamine, kui maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskoosul, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal, on kohaliku omavalitsuse poolt otsustatud valla tasandil kaitse alla võtta;

- ranna või kalda ehituskeeluvööndi vähendamiseks vajalike dokumentide esitamine Keskkonnaametile.

Seoses Vardi metskond 80 kastritruksusele Pihali külas planeeritava geoloogilise uuringu rajamisega pöördus kohalik elanik Andres Aller 8. novembril 2018 Kohila vallavalitsuse poole avaldusega, mille kohaselt asub planeeritava uuringu piirkonnas mitmeid kaitse all olevaid looma-, linnu- ja taimeliike. Pöördumises olevat informatsiooni kinnitasid veel neli inimest ning tehti ettepanek algatada kohaliku kaitseala moodustamine.

Kohila vallavalikogu 29.08.2017 otsusega nr 27 algutati Vilivere küla Kullametsa kinnistu detailplaneering. Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbega kastritruksuse moodustada kogu ulatuses elamumaa sihtotstarbega kinnistu, millele on määratud ehitusõigus elamu ja abihoonete

ehitamiseks. Looduskaitseaduse (LKS) § 38 lõike 2 alusel on antud kinnistu täies ulatuses Keila jõe ehituskeeluvööndis. Kui planeering vastu võetakse, tuleb kohalikul omavalitsusel taotleda Keskkonnaametilt kalda ehituskeeluvööndi vähendamist.

Õigusakti eesmärk on anda looduskaitseadusest tulenevad õigused ja kohustused Kohila vallavalitsusele nimetatud tegevuste optimaalsemaks lahendamiseks.

• **Tunnistati kehtetuks Kohila vallavalikogu 25. septembri 2018 otsus nr 31 „Piiratud asjaõiguste sundvõrandamine“.**

• **Kinnisasja võrandamine. Posti 9A.**
Kohilavallavalikogu 26.06.2018. a määrusega nr 9 kehtestatud „Vallavara valitsemise korra“ § 12 lg 2 p 2 kohaselt võrandatakse vallavara otsustuskorras tasu eest, tasuta või alandatud hinnaga eest.

Kohila valla omandisse kuulub kinnistu Posti tn 9a, Kohila alevis, pindalaga 195,00 m², sihtotstarve 100% elamumaa. Võrandataval kinnistul asub hoone, mis koosneb neljast mitteeluruumist, sh kolmest garaažiruumist ja ühest kuurist. Hoone omandas Kohila vald peremehetu ehitisena 2013. aastal.

Kinnistu võrandatakse selleks õigustatud isikute kaasomandisse, kelleks on ruumi kasutajana registreeritud isikud 2016. aastal ning kes on ruumi valdajad. Õigustatud isikute väljaselgitamiseks analüüsiti valdajate esitatud dokumente, millele tuginedes võib jõuda järeldusele, et nimetatud isikud on ehitiste rajajad ja pikaajased kasutajad või nende pärijad.

• **Eesti lipu alalise heiskamise kohtade määramine.**

Eesti lipu kasutamise kord on reguleeritud Eesti lipu seadusega. Selle järgi heiskatakse Eesti lipp alaliselt Riigikogu, Vabariigi Valitsuse, Riigikohtu, kohtu, Riigikontrolli, Õiguskantsleri, ministeeriumi, Eesti Panga, maavalitsuse, valla- ja linnavalikogu, valla- ja linnavalitsuse hoonele ning piiripunktis. Eesti lipu heiskavald alaliselt ka Eesti välisesindused, arvestades asukohamaa seaduseid ja tavasid.

Eesti lipu seaduse kohaselt võib

kohaliku omavalitsuse volikogu määrata omavalitsuse territooriumil kohad, kus Eesti lipp heiskatakse alaliselt. Alaliselt heiskatud Eesti lipp peab olema pimedal ajal valgustatud.

Volikogu otsustas määrata Kohila vallas Eesti lipu alaliseks heiskamiseks alljärgnevad kohad:

- Vabaduse väljaku lipumast (Kohila alev, Lastepargi kinnistu). Esindusväljaku projektiga on ette nähtud ringvalgustuse keskel asuv lipumast.

- Gümnaasiumi lipumast (Kohila alev, Kooli tn 1). Põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, rakenduskõrgkooli ja ülikooli hoonele heiskatakse kõigil koolipäevadel Eesti lipp. (ELS §5 lg 3) Gümnaasiumi juurdeehituse projektiga on selleks eraldi ette nähtud valgustatud lipumasti koht.

- Hageri koolimaja siseõue lipumast (Hageri alevik, Kohila tee 18). Kohila gümnaasiumi Hageri klasside koolimaja siseõues asuv lipumast on valgustatud.

• **Võeti vastu Kullametsa kinnistu, Vilivere küla detailplaneering.**

Detailplaneeringu eesmärk on ehituskeeluvööndi vähendamine ja ehitusõiguse andmine ühepeleelamu ja kuni kahe abihoonete ehitamiseks üldplaneeringuga ette nähtud elamuehituse reservmaale. Planeeritava ala suurus on 10 045 m². Ala külgneb põhjast Karina elamumaa, läänest Vilivere tee transpordimaaga, lõunast Salu elamumaa ning idast Keila jõe.

• **I lugemisel oli Kohila valla 2019. a eelarve.**

• **Rahaliste kohustuste võtmine seoses regionaalsete tervisespordikeskuste väljaarendamise taotlusvoorst raha taotlemisega.**

Vallavalikogu otsustas, et Kohila vald garanteerib Kohila Ülejõe vabaaja- ja tervisespordikeskuse väljaarendamise rahataotluse rahastamise korral määratava taotlejapoolse omafinantseeringu kuni 80 000 (kaheksakümne tuhande) euro suuruses summas, mis jaguneb perioodile 2019–2022.

Kultuuriministri 19.12.2018 määruse nr 19 („Regionaalsete tervisespordikeskuste väljaaren-

damise toetus perioodil 2019–2022“) alusel kuulutati hiljuti välja taotlusvoor, mille toetuse andmise tulemusena arendatakse igas maakonnas välja kuni kaks regionaalset tervisespordikeskust, mis pakuvad inimestele mitmekülgseid võimalusi tegeleda aasaringelt vabas õhus ja tasuta erinevate liikumisharrastustega. Toetusperioodi lõpuks peavad toetatud tervisespordikeskuses olema rajatud valgustatud liikumisirajad ja loodud kunstlume tootmise võimekus.

Kultuuriministeeriumi toetuse ülemäär maakonnale on 40 000 eurot aastas, mis jaguneb maakonnas toetatavate tervisespordikeskuste vahel. Toetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblikest kuludest on 50%. Vähemalt 50% taotluses esitatud projekti abikõlblikest kuludest peab toetuse saaja katma oma- või kaasfinantseerimise vahenditest. Kohila projekti puhul on arvestatud orienteeruvas maksumuseks kokku u 160 000 eurot nelja aasta peale, millest toetus oleks kuni 80 000 ja valla omafinantseering kuni 80 000 eurot.

Vabaaja- ja tervisespordikeskus hakkab paiknema Kohila gümnaasiumi ja Ülejõe tulevase suusamae vahelisel alal, kahel pool Keila jõge. Juba praegu on see ala kujundatud osaliselt tervisespordialaks. Talveperioodil on gümnaasiumi juures suusarada, millest lähtuvalt kavatakse antud etappi samale poole jõe kallast rajada aasaringelt kasutatav valgustatud terviserada koos kunstlume tootmise võimalusega. Perspektiivis rajatakse terviserada ka teisele poole jõge.

• **Vallavalitsuse teenistuskohade koosseisu täiendamine.**

Seoses raske või sügava puudega laste arvu suurenemisega ning

tugiisikuteenuse vajaduse kasvuga lisandub Kohila vallavalitsuse tugiisikute koosseisu täiendavalt üks tugiisiku töökoht.

Kõige kriitilisem on vajadus tugiisiku järele lasteaeades perioodil, kui lapsel märgatakse erivajaduse viitavaid märke käitumises, kuid lõplikute terviseuuringute läbiviimise, diagnoosi kinnitamise ning puude määramise ja rehabilitatsiooniteenuste saamiseni läheb aega. See periood võib olenevalt lapse vanusest võtta aega kuni aasta. Samas peab ka selle perioodi jooksul olema lapsele tagatud lasteaia või koolis käimise võimalus ning teisalt (peamiselt vägivalduse ja agressiivsusega seotud juhtumite puhul) nii lapse enda kui teiste laste turvalisus. Antud eesmärgi täitmiseks on praktikas osutunud kõige tõhusamaks sotsiaalhoolekande seaduse alusel osutatav tugiisikuteenus. Pärast seda, kui lapsele on määratud raske puudeaste, on võimalik rahastada teenust juba osaliselt Euroopa sotsiaalfondi vahenditest.

Koos lisanduva töökohaga jagunevad Kohila vallavalitsuse teenistuskohad ametikohtadeks koormusega 23 kohta ja töökohtadeks koormusega 20,5 kohta.

• **Kehtestati määrus „Kohila Vallavalitsuse palgajuhendi muutmine“.**

Muudatused põhjalga vahemikus arvestavad nii miinimumpalga kasvu 500 eurolt 540 eurole (kasv 8%), kui ka olukorda tööturul. 2018. kolmanda kvartali seisuga oli Eesti keskmine palk 1291 eurot, mis teeb 2017. a sama perioodiga võrreldes kasvaks 7,5%. 2019. a on kavandatud lasteaia õpetaja palgaks 1125–1250 eurot ja kooliõpetaja keskmiseks palgaks 1500 eurot. Vallavalitsuse

töötajate keskmisteks mediaanpalkadeks on arvestatud III palgagrupis 1500 eurot, II palgagrupis 1100 eurot ja I palgagrupis 603 eurot. IV palgagrupis töötab alla 5 inimese, seepärast ole selle grupi keskmist mediaalpalka välja toodud. Eelmise õigusaktiga võrreldes on toimunud muudatused tabelis 1.

• **Vallavanema töötasu, hüvitiste ja soodustuste määramine**

Kohila vallavanema ametipalgaks määrati 2750 eurot kuus. Kohila vallavanema kasutusse antava sõiduauto läbisõidu piirmääraks kehtestati 22 000 kilomeetrit aastas. Kohila vallavanemal on õigus kasutada ametiülesannete täitmiseks ametitelefoni limiitvabalt.

• **Moodustati valimiste jaoks konna komisjonid.**

Valimisjaoskond nr 1
Komisjoni esimees Merle Beljæev
Komisjoni liikmed: Aili Abroi, Leo Hansar, Erki Freiberg, Piia Liht.

Asendusliikmed: Markos Parve, Reet Runge

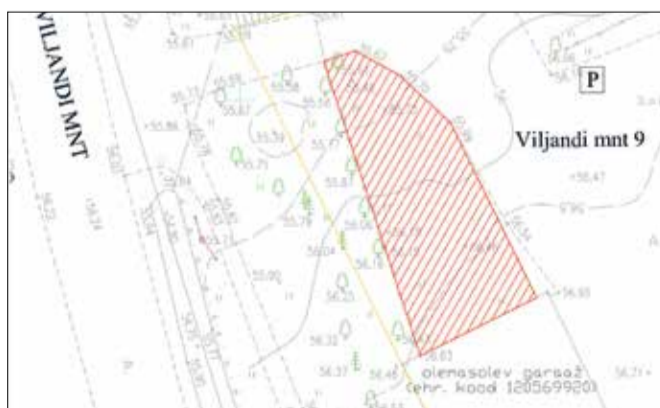
Valimisjaoskond nr 2
Komisjoni esimees: Esne Ernits
Komisjoni liikmed: Anneli Vesiallik, Esper Ernits, Heldur Vesiallik, Öie Piirmets
Asendusliikmed: Maldar Karro, Alla Vaas

Valimisjaoskond nr 3
Komisjoni esimees: Kersti-Lygia Mäesalu
Komisjoni liikmed: Astrid Kinkar, Arne Karming, Evi Tamme, Katrin Raud
Asendusliikmed: Kristi Ivask, Ruth Sell

• **Spordikomisjonist arvati välja Olga Andrejeva, uueks liikmeks kinnitati Leo Hansar.**

Palgagrupp	Eelmine miinimummäär	Eelmine maksimummäär	Uus miinimummäär	Uus maksimummäär
I	Riiklik töötasu alamäär	1300	Riiklik töötasu alamäär	1350
II	875	1400	1000	1500
III	1200	1875	1250	2000
IV	1800	2350	1900	2500

Tabel 1

ENAMPÄKKUMINE Viljandi mnt 9

Kohila vallavalitsus annab avaliku kirjaliku enampakkumise korras üürile aadressil Rapla maakond, Kohila vald, Kohila alev, Viljandi mnt 9 (kinnistusregistri registriosa nr 846637, katastritunnus 31801:023:0010, pindala 11 173 m², sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%) asuvas ning Kohila valla omandisse kuuluvast kinnistust ligikaudu 300 m² suuruse osa (maa-ala on tähistatud punasega kaardil lisas 1).

Rendile antava kinnistu osa 300 m² enampakkumise alghind on 90 eurot kuus.

Kinnistu osa 300 m² antakse rendile tähtajatult lepingu lõpetamise etteteatamise tähtajaga 1 aasta.

Kirjalikul enampakkumisel võivad osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on õigus sõlmida vastavat lepingut. Enampakkumise tingimuste ja varaga tutvumiseks võtta ühendust 489 4766, 5660 6911, e-post: siret.talpspepp@kohila.ee.

Kirjalike enampakkumiste esitamise tähtaeg on 27. veebruar 2019. a kell 11. Pakkumised esitada kinnises ümbrikus märkiga „Enampakkumine Viljandi mnt 9, mitte avada enne 27. veebruari 2019. a kell 11.30“ ja pakkujaga andmetega aadressil Vabaduse 1, Kohila alev, 79804 Rapla maakond.

Pakkumised avatakse 27. veebruaril 2019. a kell 11.30 Kohila vallamajas (Vabaduse 1, Kohila alev, Rapla maakond). Enampakkumise tulemustest teatatakse pakkujatele kirja või e-posti teel.

Enampakkumise hindamise kriteeriumiks on kõrgeim hind. Enampakkumise võitjaks tunnustatakse pakkujat, kelle pakkumishind on kõrgeim. Edukaima pakkujaga üürilepingu sõlmimise otsustab vallavalitsus oma korraldusega.

Pihali külas Pääsusilma detailplaneeringu eskiislahenduse avalik väljapanek

Vastavalt planeerimisaduse § 142 lg 2 ja § 82 lg 5 teatab Kohila vallavalitsus, et Pääsusilma kinnistu detailplaneeringu eskiislahenduse avalik väljapanek toimub ajavahemikul 05.03–03.04.2019.

Kohila vallavalikogu 26.07.2018 otsusega nr 24 algutati Pihali külas Pääsusilma kinnistu detailplaneering. Planeeritava ala asub Pihali külas ning hõlmab Pääsusilma katastritruksust (katastritunnus 31701:006:0107, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, pindala 16 073 m³). Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Pääsusilma katastritruksuse sihtotstarbe muutmine maatulundusmaast elamumaaaks, hoonestusala ja ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Detailplaneeringuga soovatakse muuta Kohila vallavalikogu 20.07.2006 otsusega nr 86 kehtestatud Kohila valla üldplaneeringut. Detailplaneeringuga muudetakse alal üldplaneeringuga määratud juhtotstarvet ja hajaasustuse minimaalse uue katastritruksuse suuruse nõuet.

Detailplaneeringu eskiisi kohta võib igäüks avaldada arvamust ja teha ettepanekuid. Arvamused, ettepanekud ja vastuväited palume esitada kirja või e-kirja teel vallavalitsus@kohila.ee.

Planeeringu materjalidega on võimalik tutvuda Kohila vallavalitsuse tööaegadel (Vabaduse tn 1, Kohila alev) ning Kohila valla kodulehel (www.kohila.ee).

Detailplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub 15.04.2019 kell 16.00 Kohila vallamajas (Vabaduse tn 1, istungite saal).

KOHILA

Kohila valla ajaleht

Toimetuse:

Merle Beljæev, tel 5342 3483
e-post: merle.beljaev@kohila.ee
Esne Ernits, tel 5564 7719,
e-post: esne.ernits@kohila.ee

Keeletoimetaja: Katrin Naber
e-post: katrin.naber@gmail.com

Väljaandja:

Kohila vallavalitsus
Küljendus ja trükk:
Auratrükk • www.aura.ee
Tiraaž: 3250

Järgmine ajaleht ilmub 13. märtsil

Kohila vallavalitsus, Vabaduse 1, Kohila 79804,
tel 489 4760 e-post: vallavalitsus@kohila.ee

Kohila Mõisakool annab teada:

ALGAB VASTUVÕTT I KLASSIDESSE

- lahtiste uste päev 7. märtsil 8.30-12.05
- tutvusuuringule registreerumine hiljemalt 15. märtsiks koduleheküljel www.kohilamoisakool.ee

Õpe tugineb Vanalinna Hariduskolleejumis läbi-proovitud pedagoogilisele kogemusele; inglise keele süvaõpe, poiste ja tüdrukute klassid ning uuringud laste arengu jälgimiseks. Vanemate algatusel loodud kooli hariduskonceptsioon lähtub kristlikust väärtussüsteemist.

OLETE OODATUD KODUSESSE KOOLII!

KOHIAMOISAKOOL.EE

Täiendav info:
anu@kohilamoisakool.ee, tel 50 20 646

Raplamaa töö- ja karjäärimeess 2019

Sadolini spordihoone
4. aprill 2019 kell 12–16

Lugupeetud töödandja!

Ootame Teid osalema Raplamaa töö- ja karjäärimeessil, mis toimub Rapla Sadolini spordihoones, aadressil Viljandi mnt 69A, Rapla linn. Messile on oodatud töödandjad, kellel on pakkuda tööd kohe või lähitulevikus. Töö- ja karjäärimeess on hea võimalus oma ettevõtte tutvustamiseks ning võimalike kandidaatidega silmast silma suhtlemiseks. Messil on teil kasutada laud, kuhu paigutada infomaterjalid ja muu vajalik.

Messil osalemine on tasuta.

Töömessi registreerimisvormi leiate www.tootukassa.ee.

Lisaküsimuste ja ettepanekutega olete oodatud pöörduma:

Andrei Mitt

Eesti Töötukassa Raplamaa osakond

Töödandjate konsultant

andrei.mitt@tootukassa.ee

Telefon: 483 0153

Raplamaa käsitöölised külastasid Kohila käsitöörahvast

25. oktoobril loodi Raplamaal vabatahtlik kultuurinõukoda, mis hakkab tegutsema Raplamaa Omavalitsuste Liidu nõuandjana. Nõukoda ühendab Rapla maakonna kultuurikorraldajaid ja erinevate rahvakultuurivaldkondade edendajaid, selle huvi ja eesmärk on vahendada maakonna kultuurialast informatsiooni, aidata kaasa maakondlike sündmuste korraldamisele ning seista hea maakonna kultuuritraditsioonide säilitamise ja tugevdamise eest. Nõukoja liikmed esindavad erinevaid kultuurivaldkondi – kultuurikorraldus, koorilaul, rahvatants, rahva- ja pärimusmuusika, puhkpillimuusika, harrastusteater, käsitöö ja muuseum. Nõukokku kuulub ka kultuuriga tegelev ametnik KOV-st. Selle liikmed kureerivad oma valdkondade tegijaid, vahendades informatsiooni nõukoja ja tegijate vahel.

Käsitöövaldkonda esindab nõukojas Anne Ummalas. Esimest korda kohtusid Raplamaa käsitöölased Kehtna Kunstide Koolis novembri lõpus. Siis avaldasid kokkutulnud soovi rohkem teada saada, millega Raplamaa käsitöölased tegelevad. Kohila koolituskeskuse kangaklassi õpetaja kutsuski neid kohe Kohilasse külla.

Kohila käsitöölaste tegemistega tutvumist alustati 25. jaanuaril Näpseli majast, kus MTÜ Kovanäpseli liikmed olid just oma igakuist kokkusaamist pidamas. Külalised said ülevaate seltsi loomisloost ja tegemistest, kuidas Näpseli maja üheskoos rajati ning mis ettevõtmised on käsil sel talvel.

Kohila käsitöölaste tegemistega tutvumist alustati 25. jaanuaril Näpseli majast, kus MTÜ Kovanäpseli liikmed olid just oma igakuist kokkusaamist pidamas. Külalised said ülevaate seltsi loomisloost ja tegemistest, kuidas Näpseli maja üheskoos rajati ning mis ettevõtmised on käsil sel talvel.

Pühapäeviti käib koos kuldaklubi, et lihtsalt koos kududa ja miskit uut ka juurde õppida. Kaks korda kuus tööpäeva õhtuti on maja tikkimishuviliste ja kaks korda kuus nipeldajate päralt. Nende juhendaja Irene Vares ütles, et nipeldamine on suur stressimaandaja, seda tehes ununevad kõik mured.

Näpseli majas müüakse vaid kohalike inimeste käsitööd ning antakse lahkelt nõu nendele, kel käsitööoskustest puudu tuleb. Saab tulla kasutama ka erinevaid õmblusmasinaid – overlocki, kattemasinat, õmblusmasinat. „Kovanäpselite maja oli ülimalt hubane,“ ütles Anne Ummalas.

Näpseli majast mindi edasi Kohila koolituskeskusesse, kus külalised võttis vastu Piret Kootok. Kõigepealt kiigati õmblusklassi, kus käiakse õmblemas graafiku alusel. Seda juhendab vanakooli rätsep Veera Lepik. Kangatoas tegutseb Piret Kootok. Kõige enam kootakse vaipu, aga tehakse ka peenemaid asju, villaseid rätikuid jne. Kohapeal saab toodangut ka osta. Majas töötavad veel metallituba ja keraamikatuba.

Edasi jätkus käsitöölise kokkusaamine juba teisemate jutudega. Raplamaa Väärt Toote poe esindaja Rikka Toman rääkis, et MTÜ-l on nüüd uus neljaliikmeline juhatus, kes on täis hakkamist tutvustada Raplamaa käsitööd terves Eestis. Soovitakse rohkem avatust nii klientidega kui ka tegijatega, kes poodi asju müüki toovad. Uus müügistrateegia on selline, et riulimaksu enam ei ole. On tavaline juurdehindlus. Soovijatel on võimalik osta aastaks

lisapakett (25 €), mis tagab, et tooteid tõstetakse rohkem esile, säilitakse näiteks vaatekandele ja müüakse e-poes. E-pood on praegu loomisel. Ruumid jäävad samaks.

„Ootame poodi müüki oma näolisi ja toredaid tooteid,“ ütles Rikka Toman.

Ivi Sark rääkis Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu tegevustest, tuues välja olulisemad sündmused ja üritused, mida käsitööliit korraldab. Rahvakunsti laiat toimub 28.–30. juunil, keskajalaat 11.–14. juulil ja mardilaat 7.–10. novembril. Mardilaada ajal on tulemas ka rahvusvaheline konverents. 11. oktoobril on ettevõtluspäev. Selle päeva formaat on muutunud, varem oli see maakonnaülene, nüüd rohkem konkreetse meistri põhine. Tallinnas Allikamaja koolituskeskuses toimub mitu koolitust. 31. mail toimub Tallinnas rahvarõivaste tuulutamine, aga nn tuulutamis saab teha ka iga maakond ise. 19. oktoobril toimub üheksandat korda ettevõtmise „Käsitöökojad Üle Maa“, kus igaüks võib teha oma paikkonna keskse käsitöökoja, registreerides selle käsitööliidu kodulehel. „See on võimalus tutvustada enda piirkonda ning saada uusi liikmeid käsitööringidesse,“ rääkis Ivi Sark.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö liidu kutsekomisjoni esimees Maret Lehis kõneles kokkutulnuile kutseeksami vajalikkusest: „Kutsetunnistus annab meistritele kindlustunde ja aitab tööturul, kliendile aga tagab, et tellimuse on täitnud tunnustatud meister, kelle töö on kvaliteetne. See on eriti oluline rahvarõivaste

tekstiiliteos, kus teadmised peavad olema suuremad ka ajaloolisest traditsioonist ja töövõtetest. Ainult pildi järgi rahvarõivad teha ei õnnestu. Oluline eelis on neil, kes on juba pikemalt antud alal töötanud ja soovivad nüüd omale tunnistust saada. Kogemused ja oskused tuleb tõendada kas varasemate koolituste tunnistustega või eneseanalüüsiga. Iga valdkonna ja inimese puhul vaadatakse eksamit eraldi. Kõikide küsimuste korral palun pöörduda maret@folkart.ee.”

Helerin Värönen maakonnalehest Raplamaa Sõnumid ütles, et tema on „Käsitöölase“ vahelehe uus toimetaja. „Käsitöölane“ ilmub iga kuu viimasel kolmapäeval. Uudne on viimasel lehel uudiste rubriik, kuhu saate saata oma käsitööringi või töötubade uudiseid ja näituse infot.

Anne Ummalas kutsus käsitööga tegelevaid inimesi ja käsitööringide juhendajaid endast talle teada andma. „Soovime kirja panna meie maakonna seisuga luua kogukonna, kes üksteist tunnevad ja ehk ka koostööd teevad. Nii saame hea ülevaate oma käsitöömeistritest, kelle poole pöörduda omakandi meenete ja esinduskingituste soetamisel või laadapäeva korraldamisel. Omalt poolt saame toetada tegijaid teabega, mida nad vajavad, ja korraldada koolitusi või muid sündmusi, millest nad soovivad osa võtta.“ Tegijate kohta oodatakse infot meiliaadressile anne.ummalas@gmail.com. Iga käsitöölane loeb!

Esne Ernits

OTSIME OIVALIST OPERAATORIT!

Kas sa oled töötanud kohas, kus ürgne loodus kohtub moodsa tehnoloogiaga otse sinu käte all? Kus sind ümbritseb valgus ja puhtus, sinu selga mudib massöör ning lõunad on pea tasuta? Ei ole? Siis on aeg kandideerida.

Kes see on?
Operaator on meie O ja A. Ilma temata jääksid tootmisliinid seisma ja kvaliteedinõuded visataks prügikasti.

Mida ootame?
Ootame kohusetunnet ja valmisolekut graafikuga töös. Ette tuleb ka 12-tunniseid öövahetusi. Mis aga ei tähenda, et vaimpliid oleksid teretülind. Palume diskrimineerimise pärast vabandust.

Mida pakume?
Meil on vinge uhiuus tehas ja mugav bussitransport. Massaaž, taastusravi ja sportlikud tegevused on lausa tasuta. Lõunad on samuti peaaegu tasuta. Suvel saad vineerist puhata kaks nädalat ja jõulude ajal nädala. Ülejäänud puhkuse võib ise valida.
Töögraafikuga on peaaegu nii nagu Genka laulus – kolm tööl ja kolm vaba (päevased ja öised vahetused, vahetuse pikkus 12 tundi).
Tööpäev algab vastavalt kas kell 8.00 või 20.00.

Tunned, et sul on OPERAATORI geenid?
Saada oma CV aadressile personal@kohilavineer.ee

KOHILA VINEER

Sahtliluule

Kohila raamatukogu kuulutab eesti keele aasta auks välja konkursi „Sahtliluule“. Osalema on oodatud salaluuletajad, kel on värskeid luuletusi või ka sahtlisse kogunenud värsse, mis ootavad valguse kätte jõudmist.

„Sahtliluule“ konkursi reeglid
• Luuletusi ootame Kohila raamatukokku (Tööstuse tn 4a, Kohila 79806, Rapla maakond) paberil või meili teel (kohila.raamatukogu@kohila.ee) vahemikus 1. märts – 30. aprill 2019. a.

• Palume lisada luuletuse juurde oma nimi (soovi korral varjunimi), vanus ja kontaktandmed. Varjunime kasutades panna kaasa sama varjunimega kinnine ümbrik autori õige nime ja kontaktandmetega.
• Luuletajad jagunevad kahte vanusegruppi: kuni 16-aastased

ning 17-aastased ja vanemad.

• Konkursi lõppedes valib žürii (koosseisus Ly Seppel-Ehin, Kaarel B. Väljamäe ja Annele Kõiv) välja kolm lemmikut mõlemast vanusegrupist. Võitjad saavad auhinnaks raamatupoe kinkekaardi. Lemmikute väljakuulutamise ja autasustamine toimub 2019. a juunis.

• Luuletus peab olema eesti keelne, enda loodud ja varem avaldamata.

• Iga autor saab esitada kuni kolm luuletust.

• Saadetud töid enne konkursi lõpptähtaega ei avaldata. Pärast konkursi lõppu on korraldajatel õigus luuletusi avaldada ja esitada avalikus ruumis, internetis ja trükkides.

Head osavõtmist!

Kohila raamatukogu

Kui köidavad kiirused

Kui ma esimest korda aastaid tagasi Romet Reisinit Hageri rahvamajas kohtasin, jäi ta silma kui särasilmne jalgpallipoiss, sest ta kandis seljas jalgpallipluusi.

„Jah, nii vist oli,“ ütleb Rometi ema Reet Reisin. „Aga kui hakkasime tegelema kardisõiduga, tuli ühel päeval teha valik. Kahete spordiala ei jõua. Kuna autosport on mitukümmend aastat juba peres sees, siis loobusime jalgpallitreennist. Et lapsel jääks ka aega õppida ja puhata.“

Uurin Rometilt, et kuidas ta kardispordini jõudis. Kas ta avastas selle ise või sai isa poolt suunatud? Romet vastab, et üks ikka isa kaudu. Ema lisab, et iga autosport saab enamjaolt alguse kardisõidust. 2011. aastal alustati kardikooliga Laagris. Romet käis kardikoolis, sellele järgnes kohe sari „Talendid rajale“. 2014. aastal sai ta 11-aastaselt juba kardisõidus poodiumikoha.

Kui Romet hakkas autospordiga tegelema, siis lepitati peres kokku, et isa loobub autospordist ja panustame poja tegemistesse. Nii et mehhaaniku rolli täidab isa.

„Ja sina vaid sõidad?“ küsin naljatamisi Rometilt.

„Seda nüüd küll, tegelikult ikka aitan isa ka,“ vastab noormees. Auto, millega Romet praegu sõidab, on isa ja poja ühine kätetöö, rõhutab kõrvalt ema.

Kardispordiga tegeleti kolm-neli aastat ja siis hakati autoga rallit sõitma.

„Poeg kasvas juba niivõrd suureks ja eesmärk on kogu aeg olnud ikka autospordiga hakata tegelema,“ räägib ema Reet.

Romet ütleb, et autospordiga tegelema hakkamine ei olnud ainult vanemate soov, vaid et ta ise ka ikka väga tahtis.

Mis on siis see, mis nii väga võlub?

„See adrenaliin, mis sõites tuleb, kui kiiruse kätte saad,“ vastab Romet. „Ainuke asi, mis mulle meeldib, on kiirus. Hobikardid ei saavutanud teab mis kiirust. Aga kui päris kardiga hakkasin sõitma, siis oli selle kiirus 100–110 km/h.“

Päris kardi peal võistles Romet neli aastat. Sellega sõitu sai harjutatud peamiselt Laagris ja Rapla kardirajal. Võistlused toimusid Hiiumaal, Põltsamaal, Arvaetel, Laitses. „Ega meil rohkem neid kardiradasid polegi,“ lisab ema.

„Soome meistrivõistlustel sai ka võistlemas käidud,“ räägib Romet.

Kui kostan autospordivõhikuna, et kardiga on vist kindlam sõita – maadliki kihutamine –, siis ütleb Romet, et võib ikka juhtuda küll. Aga temal on õnne olnud ja avariisid pole olnud. Kõige hullemad on stardid.

Küsin emalt, mida ta tunneb, kui laps on rajal?

„Eks närvis tunne on küll. Kui midagi juhtub rajal, ükskõik kelle lapsega, on kole vaadata.

Eriti stardis on palju trügimist, vaja ju positsioon kätte saada.“

Kuidas see kardilt autole üleminek oli, kas lihtsalt otsustasite, et nüüd on kardist villand, hakkame suurema masinaga sõitma?

„Kui üks hooaeg algas, siis mõtlesime, et enam ei sõida kardiga, proovime suurema auto peal,“ vastab Romet. „Kui ma veel kardiga sõitsin, siis sain sünnipäevaks ühe autokere ja siis hakkasime isaga seda ralliautoks ehitama. 2018. aasta alguses saime valmis.“

Mida te selle auto juures tegite?

„Kui auto sain, siis oligi see puhas kere, n-õ raud ja puur oli sees. Kaks aastat võttis ehitamine aega, tuli tellida erinevad jupid ja meil oli veel viis samasugust doonorautot, kust sai osasid võtta. Isa õpetas, kuidas mida teha, ja vend käis ka abiks, lisaks veel mitu tuttavat.“

Romet räägib, et isegi isal oli alguses raske, kuna kingiks saadu oli Honda kere, aga tema oli varem tegelema Volkswagenite ja Audidega. Rometi isa oli varem ralliautoks ehitanud kaks Audit ja ühe Volkswageni.

Näed auto juures nii palju vaeva, saad ühe võistluse teha ja siis on masin jälle katki, muigan.

„See käib asja juurde, et kogu aeg ehitad ja teed paremaks,“ vastab Romet.

Romet räägib, et esimest korda sai ta autoga sõitmist proovida kaheksa-aastaselt. Igal talvel on isa lasknud autosõitu proovida, aga 2017. aastal läks sõitmine regulaarseks.

„Iga kuu ja iga päev autoroolis,“ ütleb noormees muheledes.

„Aga õppimine, millal selle jaoks aega jääb?“

„Õppimise saab tehtud küll, ei ole midagi hullu.“

Küsin emalt, et mehed on kogu aeg ju siis kodust ära autoroolis või garaazis ja tuleb siis vist koduste meeste töödega ka ise hakkama saada?

„Selles mõttes on meil peres kõik paigas. Mulle vahel tundub, et ma olen nagu väga oluline automootorijupike, kes peab võistlustel kaasas olema. Nende aastate jooksul on olnud

vaid kaks võistlust, kus olen öelnud, et minge sõitke. Ma olen ikka kogu aeg võistlustel kaasas. Püüan kõik kodused asjad nõudla sees ära teha, sest enamasti oleme nädalavahetustel kusagil võistlustel. Poisid sõidavad väga palju erinevates sarjades, nii teevad nad trenni, et osaleda Eesti meistrivõistlustel.“

2018. aastal sõitis Romet kahes sarjas – superkrossil ja rallikrossil.

Rallikrossis võisteldakse spetsiaalselt selleks ette valmistatud üheistmelistel kereautodel. Autod on jagatud võimsuse järgi

klassidesse. Võisteldakse rallikrossiradadel, kus stardisirge ja kurvide rajakate on asfalt ning ülejäänud rada kulgeb kruusal. Rallikrossi sõidetakse ühisstardis. Võistluse osad on treening-sõidud, kvalifikatsioonid ja finaali. Kõigis sõitudes läbitakse etteantud arv ringe. Finaalis stardivad eespool võistlejad, kes on saanud parema tulemuse kvalifikatsioonides. Võistlussõidud toimuvad eri masinaklassides eraldi ning võitjad on need, kellele esimesena ruudulist finišilippu näidatakse.

„Superkross on odavam ja lahjemate tingimustega,“ ütleb Romet. „Superkrossi ei ole Eesti meistrivõistluste tasandil korraldatud.“

Uurin, millised on Rometi eesmärgid, kuhu ta jõuda tahab?

„Ikka maailmameistrivõistlus-

tele. Eks väiksemaid eesmärgi on ka ikka. Näiteks saada Eesti meistriks rallikrossi noorteklassis.“

Mida sa sõitmise ajal mõtled, mida üks sportlane autoroolis üle elab?

„Ega ohtuse peal nii väga ei mõtle. Üks asi on see, et kas auto kestab lõpuni. Ja kui ma olen kusagil tagapool, siis tahaks ikka poodiumile tõusta. Mida kiiremini sõita, seda parem.“

Uurin, kuidas koolikaaslased tema huvialasse suhtuvad. Romet vastab, et tuntakse huvi küll ja küsitakse, et kuidas ta saab sõita, kui juhilube pole. Juhilube küll veel pole, aga võistlustel osalemiseks peab nii temal kui ka autol olema litsents.

„Päris nii ikka ei ole, et võtan auto ja lähen sõidan.“

Aga kus sa harjutad?

„Kunagi tuttavatel oli põllu peal jäärada, siis seal. Nüüd, kui on hädasti vaja autot testida, siis metsa vahel. N-õ kätt saab soojas hoida väiksematel võistlustel. See on nagu selline harjutamine. Sellised väikesed võistlused ongi harjutamiseks head.“

Praegu on lumene talv, aga see ei tähenda, et Romet oma aega koolis ja pärast garaazis veedaks. Talvel osaleb ta Eesti meistrivõistlustel ja Eesti karikasarjas jäärjasõidus.

„Kui ma esimest korda jää peal võistlesin, siis ma küll hakkama ei saanud, aga siis sain ühe tuttava endale kõrvale, kes aitas mul nipid selgeks saada. Väga külge ei tohi ette lasta ja tuleb otsida jää peal lund.“

Autosport on päris kulukas spordiala, uurin, kas on ka toetajaid. Romet vastab, et praegu on peamised finantseerijad ikka vanemad, aga küll toetajaid ka tuleb, kui hästi sõidad ja esikohiti tuleb.

Ema lisab: „Eks iga spordiala on kulukas, aga teistpidi me hoiame rahaliselt väga kokku tänu sellele, et nad ise on väga hakkajad ja Rometi isa on poisikesest peale autosid ehitanud, ehitanud esimesed vormelid Eestis. Kui on edu, siis on võimalik ka oma kõrgemad unistused täita.“

Teie peres on see autospordiga sees?

„Võib küll nii öelda. Sünnipäevaluas mehed ikka räägivad autodest. Aga see on hea, et sport ei sega Rometi õppimist. Emana hoian sellel ikka silma peal. Kui õppimisel hakkab midagi lonkama, siis ei sõida rallit igal nädalavahetusel. Praegu on Romet nelja- viieline õpilane ja rallisport on talle nagu preemia. Temas on see kohusetunne väga tugevalt sees.“

Ja veel ... kui Romet just koolis pole või auto kallal ei nokitse, siis harjutab ta kitarrimängu või sõidab rallit kodus simulaatori peal. Vaat selline vahva noormees!

Hageri koolist läbi aegade - II osa

Pühendatud 110 aasta möödumisele eestikeelse kooli rajamisest Hageri kihelkonnas ja EV 100 juubelele.

Koostaja: Virve Õunapuu, Hageri muuseumi juhataja

Eestikeelse kooli asutamise luba ei olnud siiski sugugi lihtne saada. Selleks külastas Konstantin Thomson Eestimaa kubernerit Korostovetsi ja põhjendas kohtumisel, missugune tähtsus on emakeelsel kooliharidusel, kuidas lapsed mõistavad paremini õpitavat ja nii on nende vaimne areng kiirem. Kui Korostovets öelnud, et teie enda lapsed käivad ju saksakeelses koolis, vastanud Thomson, et just sellepärast käivadki, et emakeelset õpetust saada. Oli see nii või teisiti, igatahes naases Thomson Hagerisse loaga eestikeelse kõrgema erakooli asutamiseks. Seejärel asuti kohe koolile sobivat kohta otsima. Maad kooli tarbeks oli võimalik rentida Sutlema mõisaomanikult Eduard von Stackelbergilt temale kuulunud Mäeküla mõisa maadelt.

11. märtsil 1907 toimus teine Hageri Rahvahariduse ja Kooli Seltsi koosolek, millest võttis osa 63 liiget. Koosoleku avas esimees Konstantin Thomson, juhatajaks valiti esimene abi Jaan Eheland. Päevakorras oli raamatukogu asutamine, mida ka ühel häälel otsustati teha, samuti otsustati osta raamatukapp, mille asukohaks sai köstrimaja. Raamatute ostmiseks vajalik summa – 20 rubla - eraldati seltsi kassast. See oli ilmselt väga suur summa, sest see on protokollis lausa hüüumärgiga varustatud. Raamatukogu juhatajaks valiti köster Aleksander Eylandt ja abiliseks Gustav Kook Liimandust, Jakob Nimmerfeld Sutlemast, Jaan Polma Rabiverest, Tõnis Maala Mäekülalt, August Sitronlich Kirikuvallast ja preili Mähar Hagerist. Otsustati raamatuid välja lugemiseks anda järgmistel tingimustel: ülerrubraliste raamatute pealt võtta 5% ja alla selle 10% raamatu hinnast.

Samal koosolekul otsustati Hageris 8. juunil 1907 korraldada näitemüük. Hälteenamusega valiti näitemüügi juhatajaks Karl Lausson ja abilisteks ühehäälselt Rudolf Jürgenfeld Kurt-nast, Johann Luthwerk Haibast, Aleksander Eylandt Hagerist, Mihail Linnamägi Ruilast, Johannes Treublatt Tohisoolt ja Woldemar Kippar Lohult. Loodi käsitöösamete valmistajatest näputöö jaoskond, eesotsas aktiivsed prouad Eylandt Hagerist, Starkopf Lohult, Linnamägi Ruilast, Trimm Ruilast, Eheland Lohult, Kask Kirnast, Treublath Tohisoolt, Polma Rabiverest, Jürgenfeld Kurt-nast, Thomson Hagerist, Jakobson Haibast, Raudwera Haibast, lisaks andsid oma panuse ka noored daamid, neid Rennik Haibast, Hanskoff Hagerist ja Friedemann Ruilast.

Järgmise päevakorrapunktina esitas koosoleku juhataja Ehe-

land koosolekule läbirääkimiseks koolimaja ja tema platsi muretsemise küsimuse. Nimetatud asjaga edasiseks tegelemiseks otsustati luua toimikond koos seisus Konstantin Thomson, E. Werner, Otto Kask ja Anton Prooso.

Foto 1. Mäeküla mõisa peahoone Hageris 1890ndate aastate alguses, kohas, kus praegu asub rahvamaja. Hageri muuseumi kogust.

Ühehäälselt otsustati Johannes Treublatti ja Aleksander Eylandti poolt pakutuna samal suvel seltsi nimel läbi viia esimesed kursused mesinikele.

Sellele koosolekule järgnes nõukogu koosolek 3. juunil 1907, päevakorras peamiseks punktiks kooliprogrammi väljatöötamine. Kohale oli tulnud 12 nõukogu liiget. Otsustati moodustada eraldi koolitoimikond, mille liikmeteks valiti K. Thomson, E. Martinson, O. Kask, K. Lausson, G. Leht. Järgmiseks otsustati korraldada Sutlema mõisa küünis rahvapidu, selle ettevõtmise juhatajaks valiti Johann Luthwerk.

Kolmas koosolek kooli küsimuses toimus 19. augustil köstrimajas. Koosoleku juhataja K. Thomson tegi ettepaneku arutleda küsimuse üle, kas avada kool üürikorteris või siis ise oma koolimaja ehitada. Üürikorteri mõte ei leidnud siiski toetust, vaid ühehäälselt otsustati oma koolimaja „üles ehitada“. Seejärel luges koosoleku juhataja K. Thomson kooslijatele ette Sutlema mõisa omaniku tingimused koolimaja platsi eraldamisel. Koosolekul kerkis üles küsimus, kas koolimaja peaks olema puu- või kivimaja, ühehäälselt otsus oli kivimaja kasuks, kusjuures lisaks koolile vajalikele ruumidele oleks sama katuse all ka seltsi ruumid. Parimaks paigaks arvati olema Mäeküla mõisasüda, endise peahoone asukoha kõrvale. Olgu siinkohal öeldud, et Mäeküla mõisa tagasihoidlik, ühekordne puidust peahoone oli tulekahjus hävinud 1890ndate aastate alguses ja seda ei taastatud, polnud selleks vajadust, kuna Stackelbergid kasutasid elamiseks suguvõsale juba paar-

sada aastat kuulunud Sutlema mõisa. Mõisa park oli aga säilinud.

Samal koosolekul tegi Otto Kask ettepaneku asutada seltsile muusikakoor. Mõte oli meelepärane ja nii valiti Otto Kask ja Anton Prooso nimetatud koori

asutama.

28. oktoobril 1907 toimunud seltsi peakoosolekul arutati peamiselt maaküsimuse üle. Parun Stackelberg oli valmis rentima kooli tarvis teatavatel tingimustel. Need olid a) Parun Stackelberg rendib Pärdi talukoha seltsile 99 aastaks ja nõuab 100 rubla aastas renti, b) Praegune Pärdi koha rentnik A. Lindwers jääb seltsi rentnikuks nii kaua, kui tema rendi kontrakt mõisaga kestab, see on aastani 1915. Põllumaad, mis selts koolimaja aluseks ja aiamaaks tarvitab, tasub 4 rublaga vaka maa eest rentnikule. See on: rentnik maksab seltsile umbes 16 rubla vähem renti kui mõisale. c) Põletispuud ja aiapuud saab A. Lindwers mõisa poolt. d) Kui seltsi maja on ehitatud vähemalt 3000 rubla väärtuses, on seltsil Pärdi koha mets oma tarvitada.

Samast protokollist võib lugeda, et seltsil oli ka omalpoolt midagi lisada, nimelt lisati nõudmistena, et a) Kontrachis peab teadustatud olema, et selts praeguse rentnikule hooneid ehitada ja parandada ei võta, need on täitsa lagunened. b) Kontrachis peab lubatud ja tähendatud olema, et seltsil igatahes õigus on Pärdi kohta osta kindla mõisa poolt nüüd ära määratud hinna eest. d) Vana rentniku kahju tasub selts, kui ta koha seadusliku määruse järel ära ostab.

Teiste lepingu punktidega oli koosolek nõus ja valmis parun Eduard von Stackelbergiga lepingut sõlmima. Selleks volitati hr Eheland, Jakobson, Martinson ja Bucht.

2. detsembril 1907 toimus järjekordne seltsi peakoosolek. Püstitõusmisega mälestati sur-

ma läbi lahkunud esimehe abi Jaan Ehelandi väsimatut tegevust seltsi heaks. Järgnevalt arutati koolile vajaliku krundi soetamisega seotud küsimusi. Nimelt oli selts saanud Sutlema mõisa omanikult nende poolt seatud tingimustele vastava loa

asutada Pärdi koha peal Kaubaühisus ja koha ostu luba 3000 rubla eest seitsme aasta jooksul tasumisega. Paraku selgus tõsiasi, et selts peab loobuma Pärdi koha ostust, kuna senine rentnik ei olnud nõus oma ostueesõigusest taganema. Asuti otsima uusi võimalikke asukohti ja leiti, et koolile võiks sobida maa Mäeküla magasiida juures. Hälletamisel olid kõik nimetatud maatüki poolt, välja arvatud üks isik oma vastuhäälega. Uuteks läbirääkijateks valiti Mihkel Martinon ja Kustaw Thomson. Arutati läbi ka koolimaja plaan, mille ehitusmeister Valdes oli esitanud, samuti materjali arve. Igast vallast valiti välja seltsi liikmed, kes hakkaksid kohapeal uurima, kui palju materjali, töö- ja veopäevi võiksid vallad kooli jaoks lubada. Ühtlasi otsustati anda seltsi kassast 104 rubla laenu, et muusikariistu soetada.

1908. a 1. jaanuaril pidas selts köstrimajas oma järjekordset üldkoosolekut. Komisjoni liikmed töid valdadedest teateid, et rahvas on valmis panustama oma kooli- ja seltsimaja ehitusse nii tööga kui ehitusmaterjalide annetamisega. Nüüd tõstatas koosoleku juhataja küsimuse, kas selts võtab vastu ehitusmeister Valdese poolt tehtud maja plaani sellises suuruses, mis esitati. Koosolek pidas vajalikuks maja mõõtusi vähendada, 13 x 8 sülda peeti paslikuks suuruseks. Kui uuesti kerkis esile puu- või kivimaja küsimus, siis otsustati, et sellega tegeletakse edaspidi. Et Sutlema mõis oli lubanud oma kivimurrust koolimaja tarvis kive võtta, otsustati palgata Ringel Hagerist ja maksta temale 2 rubla sülla pealt.

27. jaanuaril toimus järje-

kordne Hageri Rahvahariduse ja Kooli Seltsi koosolek, millest võttis osa 42 liiget. Tähtsündmuseks oli Sutlema mõisa omaniku, parun Eduard von Stackelbergiga läbiräägitud ja allkirjutamist ootava lepingu ettelugemine. Teise lepingu sisuks oli koolile 400 ruutsülda mõisa maa eraldamine Pärdi-Koka piiri ja maanteeäärsest krundilt 99 aastaks alates 1. jaanuarist 1908 kohustusega tasuda aastas 1 rubla renti iga aasta 23. aprilliks. Lisaks koolimaja ehitusealusele maale saadaks 24 aastaks rendi peale 4 vakamaad põldu hinnaga 10 rubla aastas alates 23. aprillist 1908. Paraku selline leping ei sobinud seltsi liikmetele ja läks lahti suuremaks aruteluks, et mitte öelda vaidluseks. Hans Mikker Hagerist pakkus välja, et tema võiks seltsile anda koguni 1000 rubla laenu, et haridusselts saaks maa kohe mõisnikult välja osta. Seepeale teatas Konstantin Thomson, et et kui selts ei võta nüüd seda pikka aega peetud läbirääkimiste tulemusena valminud lepingut vastu, siis tema astub juhataja kohalt tagasi ja taganeb kõikidest seltsi tegemistest. Niiugune tõsine korraldusumme aitas, mehed rahunesid maha ja seepeale otsustati hälletamise teel, kas võtta mainitud leping allkirjastamisele või mitte. Kuigi lausa 10 seltsi

Foto 2. Hageri seltskonnategelane, fotograaf Jaan Kaeli. Hageri muuseumi kogust.

liiget jätsid hääled andmata, siis poolthältelega otsustati maa rendilepingule siiski alla kirjutada. Nii sai ajalooline leping kinnitatud ja selts võis asuda edasist ehitustegevust planeerima.

Järgnevalt tegi Konstantin Thomson ettepaneku osta Haibast Laiavälja koha omanikult

tema hoone ära, et seda ehitusmaterjalina kasutada. Kui koosolekul osalenud omanik andis teada, et ta tahab selle eest 800 rubla saada, siis otsustati hälletamise teel maja ehitusmaterjaliks mitte osta. Nüüd tegi koosoleku juhataja Konstantin Thomson ettepaneku mitte ehitada kivimaja, vaid puumaja, kuna materjali ei ole veel üldse olemas, kuid ehitamisega tuleb kohe alustada. Koosolek otsustas üksmeelselt kivimaja ehitamise pooleli jätta ja kohe puumaja ehitama hakata. Maja ehitamise komisjoni valiti Eduard Werner, Jaan Polma, Johannes Hermann ja Mihkel Martinson. Rendilepingu küsimus jäi siiski veel lahtiseks, lepingut ei allkirjastatud ega määratud ka isikut, kes võiks lepingu allkirjastada.

Sellele vaatamata alustati 17. veebruaril 1908. a ehituse ettevalmistamisega. Kooli platsile jõudsid kohale esimesed palgikoormad Kirikuvalla Toodja talu peremehe August Sitronlichiga eesotsas, järgnesid vennad August ja Otto Jansen oma koormaga. Palkide mahatõstmisel olid abilisteks kohalikud mehed eesotsas Pärdi talu peremehe Lindversiga. Kohal oli ka Hageri haridusseltsi ja ühiskonnategelane, fotograaf Jaan Kaeli, kes ajaloolist hetke jäädvustas.

Järgneb 13. märtsi ajalehes...

Palve lugejatele: kui teie peres leidub fotosid või dokumente, mis on seotud Hageri kooliga, palun andke muuseumile teada tel 5556 0117 või virve.ounapuu@kohila.ee

Hageri algkooli õpetaja Kustas Põldmaa kinkis Eestimaaale rahvuslinnu

Meie rahvuslikud sümbolid

Veebruarikuu on aasta kõige lühem kuu, kuid samas rikas oluliste tähtpäevade poolest – Tartu rahu sõlmimise aastapäev, Eesti Vabariigi väljakuulutamise aastapäev, küünlapäev, luuvalupäev, madisepäev, peetripäev jne.

Seoses Eesti Vabariigi sünniga oleks paslik heita pilk ka meie rahvuslikele sümbolitele. Kui riiklike sümbolite, lipu, vapi ja hümnini ning nende saamislooga on kõik kindlasti kursis, siis rahvuslike sümbolitega võib lugu olla teisiti.

19. sajandil pääsesid esimesed eestlased õppima Tartu Ülikooli. Kui nad soovisid teiste üliõpilaste eeskujul oma korporatsiooni asutada, siis pörkuti kokku tugeva vastuseisuga ja nii ei sündinud eestlaste korporatsiooni ülikoolis.

Moodustati hoopis Eesti Üliõpilaste Selts, kes võttis kasutusele korporatsioonivälja töötatud trikoloori värvidega sinine, must ja valge. 1884. aasta kevadel valmistasid Paula Hermann, Miina Hermann (Miina Härma) ja Emilie Beermann või ainult viimasena nimetatud sinimustvalge EÜSi lipu, mis õnnistati ja pühitseti sisse 4. juunil 1884 Otepää kirikus. Esmalt üliõpilaskorporatsiooni värvidega kavandatud EÜSi lipust sai meie rahvuslipp ja selle värvidest meie rahvusvärvid.

24. veebruaril 1918. aastal kuulutati sinimustvalgete lippude lehvides välja esimene

lipu Eesti riigilipuks.

12. detsembril 1918. aastal heisati trikoloor esimest korda Tallinnas Toompea lossi Pika Hermannini torni.

27. juunil 1922. aastal sai sinimustvalgest lipust ametlikult riigilipp.

Lipu värve on ilmselt mõjutanud nii Soome lipp kui ka 1860. aastal Karlsruhe asutatud liivimaalaste korporatsioon Baltica-Borussia Danzig, algse nimega Livonia, mille lipuvärvideks olid helesinine, must ja valge.

26. novembril 1962. aastal valiti meie rahvuslinnuks suitsupääsuke. Rahvuslinnu valimise eesotsas oli Eesti Loodusuurijate Seltsi ornitoloogiasektsioon. Tegelikult oli rahvusvaheline linnukaitse-õukogu teinud inimestes lindude ja linnukaitse vastu huvi tekitamiseks juba 1960. a ettepaneku valida igale maal rahvuslik lind ja nüüd liitus

Suitsupääsuke esitas meie rahvuslinnu kandidaadiks Hageri algkooli õpetaja ja looduskirjanik Kustas Põldmaa (1897–1977), kes õpetas koolis looduslugu ja maateadust üle 40 aasta, tegeles linnuvaatlusega, aga algatas muude asjade kõrvalt ka Hageri rahvamaja ehituse.

Kui Eesti sai oma rahvuslinnu valitud, selgus, et ka Austria on valinud oma rahvuslinnuks suitsupääsuke. Hiljem austerlased loobusid ja valisid omale uue rahvuslinnu – hõbehaigru.

Huvitav on vast asjaolu, et ornitoloogid nimetasid selle linnu suitsupääsukeks alles 1922. aastal. Varem oli meie rahvuslinnu nimi lihtsalt pääsuke, õige pääsuke või pärispääsuke, kodu-, küla-, laka-, lauda-, põõningu- jne pääsuke. Suitsupääsuke nime viitab liigi varasemale pesitsemisele suitsu täis kookides.

mitena oli paika pandud, et lill võiks olla rahva seas tuntud ja hinnatud, dekoratiivne ja kergesti motiivina kujutatav. Arvestatavaid vastuseid tuli 513, välja pakuti 38 erinevat liiki. Esimesele kohale tuli rukkilill, millele järgnesid sinilill, härjasilm, maikelluke, kullerkupp ja pääsusilm. Rukkilille on eestlased tundnud sama kaua kui nad on tegelenud maaviljelusega. Väidetavalt jõudis rukkilill siia juba kümne tuhande aasta eest.

Rukkilille kasutatakse sümbolina ka Rootsis, Soomes, Prantsusmaal, Saksamaal ja Austrias.

Rahuskivi – paekivi – valiti 1992. aastal, kui 4. mail kinnitas Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimees Arnold Rüütel määruse, mille kohaselt kuulutati Eesti rahuskiviks paas. Ettepaneku selleks tegid Eesti Geoloogia Selts ja Eesti Looduskaitse Selts. Rahuskivi idee sündis aga geoloog Rein Einastol juba varem, 1981. aastal. Paekivi ehk paas on karbonaatkivimi rahvapärane nimetus. Tuntumad Eesti paekivid on lubjakivi ja dolomiit, mis on aastasadade jooksul leidnud rakendust meie ehitistes. Paekivi on tekkinud mere madalas, rannalähedases osas, sügavamas meres moodustunud setendit tuntakse mergeli ja domeriidina.

2007. aastal saime endale ka rahuskala, selleks osutus räim. Rahuskala valimise algatus tuli kalaliidult ja hääletus toimus internetis. Arvamust avaldas rohkem kui 50 000 inimest. Kalaliit põhjendas vajadust rahuskala järele sellega, et Eesti on küll mereriik, aga rahuskala meil ei ole.

2018. aasta aprillis valiti Eesti rahvusloomaks hunt.

Virve Õunapuu

Hageri muuseumi juhataja

„EV 100 igas külas“ – sajaga edasi

„EV100 igas külas“ on ainus omariikluse 100. sünnipäevaks loodud suurprojekt, mis kestab terve juubelperioodi 12.04.2017–02.02.2020. Samuti on see suurim nii maal kui ka linnas olevaid kogukondi liitev EV100 ühiskingitus. „EV100 igas külas“ ühiskingituse teeb eriliseks seegi, et igas liitunud külas, linnas ja asumis jääb meie vabariigi suurt sünnipäeva meenutama kena ja väärikas nimeline tunnustahvel – riigi kingitus sellele tegusale kogukonnale.

Sutlema külanõm Alar Haabmaa EV100 igas külas kingitust demonstreerimas. Foto Aare Hindremäe

Raplamaa küladel on põhjust igati uhke olla: projekti „EV100 igas külas“ kõige esimese tunnustahvli sai Kehtna valla Linnaaluste küla 4. augustil 2017 kirjaga „EV100 Linnaalustel 4.08.2017“.

Raplamaa külad on olnud möödunud aastal vägagi tegusad, kokku on Raplamaa külad saanud 16 tunnustahvli. Kogu Eestis on tahvleid jagatud umbes 300. Viimasena on Raplamaal ühiskingituse registreerinud Märjamaa valla Lokuta küla.

Kõik seni tehtud kingitused on omalaadsed, kordumatu ja tulevastele põlvkondadele suunatud püsiväärtusega, mis jäävad meenutama meie riigi 100. juubelit.

Mõned näited: Lipa küla laste mänguväljak, Moka küla rahvamaja tuulelipp, Lau küla külaviidad, Inglise kogukonnamat, Kaiu mälestuskivi 1941. a. hukatud elanikele, Pirgu spordimaja terviserajal, Raikküla renoveeritud kultuurikeskus, Sutlema lipp ja lipumast, Iira küla mälestustahvel endise metsamajandi kontori seinal jne.

„EV100 igas külas“ ühiskingitus kestab ja ootab tegusaid kogukondi liituma veel ka terve 2019. aasta kuni 2. veebruarini 2020. Peagi ootavad ühiskingituse tunnustahvli Juuru, Karitsa ja Vana-Vigala. Kindlasti on veel nii mõnelgi Raplamaa tegusal kogukonnal mõtteid, mis võiksid veel „EV100 igas külas“ ühiskingitusega liitumise ja tunnustahvli saamise väärtilised olla. Andke neist kindlasti teada – meie ja teie kogukonna ning meie 100-aastase vabariigi rõõmuks.

Aare Hindremäe

„EV 100 igas külas“ Raplamaa koordinaator

e-mail: hindrem@estpak.ee

Tel 511 7345

Kustas Põldmaa esiplaanil koos Hageri kooli õpetajatega

iseseisvuse põhidokument – Eesti Maapäeva Vanemate nõukogu „Manifest kõigile Eestimaa rahvastele“.

21. novembril 1918. aastal tunnistas Eesti Vabariigi Ajutine Valitsus sinimustvalge

sellega ka Eesti. Eestlaste rahvuslinnuks valiti ühehäälselt suitsupääsuke, kuigi arutleti tõsiselt ka selle üle, et Eesti kui mereriik peaks rahvuslinnuks valima kindlasti mõne merelinnu.

1968. aasta tõi kaasa rahvuslille valimise. Eesti Looduskaitse Selts propageeris rahvuslille ideed ja küsis televisiooni saatesarjas „Tammelehe viktoriin“ inimeste arvamust, milline võiks olla rahvuslill. Kriteeriu-

1. märts kell 19.00
Hageri rahvamaja

Pilet:
T: 5€
S: 3.50€

Hageri KINO

Lisainfo: Hageri kino

Kohila gümnaasiumi 3.c klassi retseptikogumik

Ühel novembrikuu hommikul tuli minu juurde meie klassi neiu Sireli, kes ütles, et õpetaja, minu emme saatis klassile joonistamise jaoks natukene pabereid. Olin tänulik ja vaatasin, et need on ilusasti kahekaupa köidetud ehk nendest saaks teha vahvad raamatukesed. Nii hakkaski minu peas türlama üks mõte – teeme oma klassi kokaraamatu. Mõeldud ja idee lastele serveeritud.

Iga laps pidi valima kolm retsepti, millega ta ise kodus hakkama saaks. Soovitatavalt hommikusöögiks, lõunasöögiks ja õhtusöögiks sobilik toit. Toidud tuli ka ise läbi proovida ning pildistada või siis joonistada toidu valmistamise protsessi. Aega oli üks kuu.

Kui jõudis kätte 1. detsember, oli oma kokaraamatukesete esitluse tähtaeg. Juba raamatuid nähes tekkis uus mõte: teeks igale lapsele jõuluks kingituse, retseptikogumiku, kus on sees kõikide laste proovitud retseptid.

Saatsin kiire kirja oma klassiõuele, kes on suurepärase raamatute illustraator ja kujundaja, et kas kahe ja poole nädalaga saaksime kõik niimoodi valmis, et viimasel koolipäeval meie oma raamatut esitleda. Vastus „jah“ tuli ülikiiirelt ja niimoodi siis hakkas uus tegemine. Mina skaneerisin kõik laste tehtud raamatukesed koos kooli sekretäri Kaiaga arvutisse, siis saatsin kirja klassiõde Airile. Seejärel hakkasin otsima abi, kas keegi lastevanematest oleks nõus aitama trükkimisel ja köitmisel. Esimesena reagee-

ris Marta-Anni ema Janne ja temaga koos leidsime ka trükkija ning köitja. Kõik sujus (kuigi väikeste viperustega) ja ma olin üsna veendunud, et selle meeskonnaga saame asja valmis ning ilmumas on üks ajalooline üllitis. Jäi veel otsida trükkimise rahastaja. Selleks kirjutasin meie kooli direktorile, kes oli kohe nõus meid rahaliselt toetama.

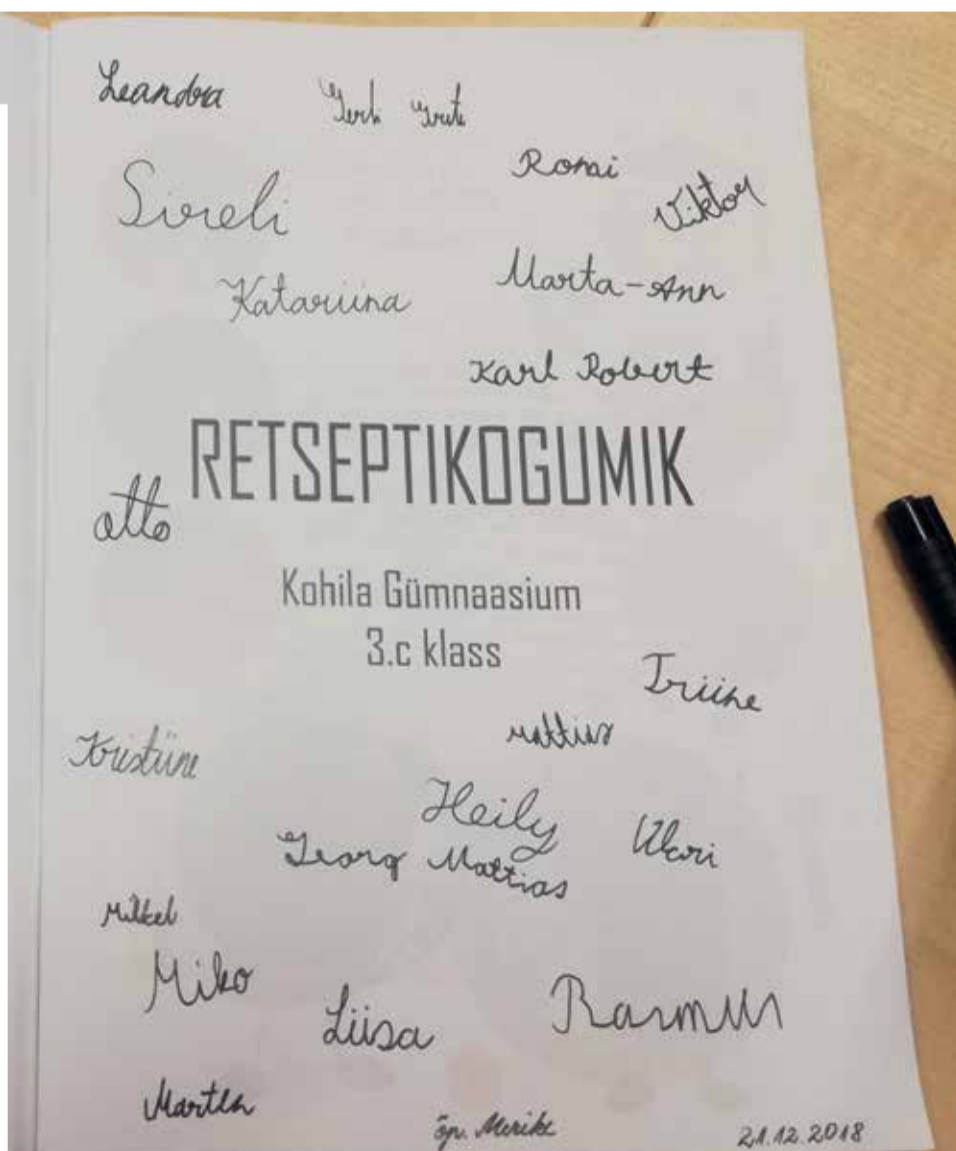
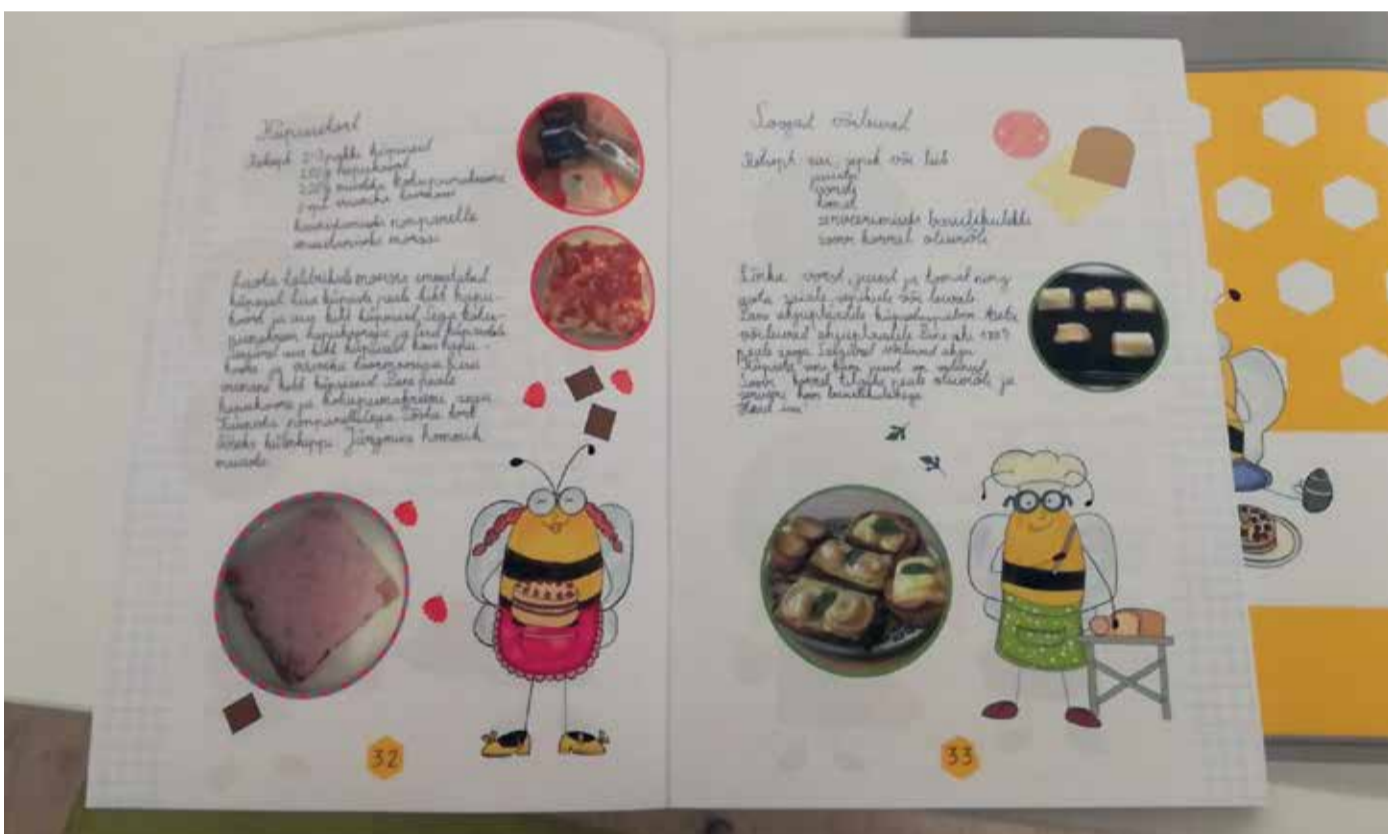
20. detsembril sain teada, et raamat on valmis ja see pidi jõudma 21. detsembri hommikuks minu kätte. Taaskord oli oma organiseerimisvõimega abiks lapsevanem Janne, kes toimetas raamatud koos teise meie klassi lapsevanema Mardiga Kohilasse.

Ja siin ta ongi, meie oma raamat. 21. detsembri hommikul toimus klassis raamatu esitus ja autogrammide jagamine ning raamatu esimese numbri kinkisime meie kooli direktorile Neeme Lumile. See oli nii armas vaatepilt, kuidas laste silmad särasid ning nad muudkui uurisid ja puurisid seda trükkist.

Miks on see raamatuke eriline? Sellepärast, et kõik retseptid on lapsed oma käekirjaga kirjutanud ning kõik pisikesed kirjaveadki on alles jätud.

Kogu 3.c klass ütleb „AITÄH!“ meie abilistele: Neeme Lumi, Janne Heinaru, Mart Kabel, Airi Hunt, meie emmed-issid ja loomulikult kõigile, kes meid veel moraalselt toetasid.

3.c klass ja nende klassijuhataja Merike Tiidrus

Sipsikute talvetrall Alestis

Ühel talvisel õhtupoolikul töökaaslastega Alesti uisurajal imelist talve nautides hakkas kripeldama mõte – miks pole me siiani selle tore talvespordikeskuse võimalusi oma lasteaiaga kasutanud. Mõeldud tehtud! Järgmisel hommikul alustasime ettevalmistustega ja juba nädala pärast sai plaan teoks: toimus Sipsikute talvetrall Alesti talispordikeskuses. Buss transportis kogu lasteaiapere (üle 130 inimese) kohale ja trallimine läkski lahti. Meid võttis vastu spordikeskuse ettevõtlik, lahke, vastutulelik ja sõbralik peremees Tarmo Räbovõitra, kes oli sportimisvõimelused suurepäraselt ette valmistanud – jääring oli hooldatud ja lumest pühitud, mäenõlvad silutud, grillimisvõimalused valmis seatud. Kohale jõudes leidis iga laps omale meelepärast tegevust, soovijad said erinevate vahenditega mäest alla lasta, suusatada, mängida jäähokit, lasta jää peal liugu, võistelda jääjumises ja harjutada isegi mäesuuskadel laskumist. Kel nina trallimisest külmetama hakkas, sai tassi sooja teed ja grillitud kuklit. Ettevõtmisesse oli kaasatud kogu Sipsiku-pere, lasteaiaga jäi maha vaid üks kokk, kes lastele lõunat valmistama hakkas. Aeg läks sportides kiiresti ja varsti oligi käes lõunasöögi aeg. Lasteaiaga kõige pisemad lapsed pakkisime jälle bussi ja saatsime söögi ajaks lasteaiaga tagasi, kuid viis vanemat rühma sõid ka lõunat spordikeskuse lumistes tin-

gimustes. Lastele meeldis välilõuna väga ja ühepäevatoit maitses ka kuidagi paremini, kui lasteaias tavaliselt. Kui kõhud täis ja viimased kelgusõidud tehtud, tõi buss ka kõige visamad sportlased lasteaiaga puhkama. Päev sai vahva ja lustiline nii väikeste kui ka suurte Sipsikute jaoks. Veel kord suurendatud Alesti spordikeskuse lahke ja väsimatule peremehele – selliste inimeste eestvedamisel ja meie kaasaaitamisel saab istutatud spordipisik praegustesse lastesse. Kui trallipäevast laste nõukoguga kokkuvõtet tegime, kiitsid nad ettevõtmist väga ja ühtlasi tegid mitu asjaliku ettepanekut kevad-, suve- ja sügistralli korraldamiseks. Samal nõul on ka kogu Sipsiku-meeskond – sellisest trallimisest saab traditsioon.

Kaia Välling

Kohila Sipsiku lasteaiaga õppealajuhataja

Aktiivne puhkus Alestil

Sageli tundub, et kusagil mujal on kõik palju ägedam ja rohkem võimalusi erinevateks elamusteks. Kuid kas olete ikka enne oma koduvallast uurinud? Ehk on jäänud midagi märkamata? Kas olete käinud Angerja külas Alesti spordiradadel? Küllap paljud juba ongi, eriti motospordihuvilised. Kõneldes Alesti puhkeala juhi Tarmo Räbovõitraga selgub, et üllatunud nägusid jagub pea igasse päeva. „Oo, kui lahe! Ma olen kohalik, aga pole sellest paigast midagi kuulnud!“ imestavad paljud.

Kelgumäelt on hea vaade üle terve keskuse. Järvejääl vuristavad noored motosportlased.

Mis siin Alestil õigupoolest teha saab ja kuidas säärane rajatis tekkis?

„Olen sündinud ja kasvanud Järlepas ning tegelema terve oma teadliku elu erinevate motospordialadega. See oli umbes 2008. aastal, kui juhust viis meid kokku inimestega ja asjad kujunesid nii, et Alesti karjääri hakkas tasapisi tekkima spordi- ja puhkekeskus,“ räägib Tarmo oma tegemistest.

„No ega see väga lihtsalt muidugi ei läinud,“ muigab Tarmo. „Ajada tuli tohutult määral pabereid ja läbi nährida veel suuremal hulgal seadusi. Aga minuga on nii, et kui on tahe ja nägemus, siis mina juba pooleli naljalt midagi ei jäta.“

Alguses oli keskus rajatud rohkem omadele ekstreemspordisõpradele mõeldes, aga vaikselt on tekkinud juurde uusi katsetajaid ja nii mõnigi nakatub adrenaliini andva spordialaga jäädavalt. Virtuaalmängus on kõik kõvad rallimehed, aga õnneks on lapsevanemaid, kes seisavad hea selle eest, et lapsed saaksid reaalse kogemuse ja omal nahal tunnetada. Jäärada Alesti järvel sobib nii tsikli kui ka ATV-ga sõitmiseks. Autode jäärada saab katsetada ainult keskuse autodega. Valikus on kolm autot, neist kaks manuaalkäigukastiga ning üks automaatkäigukastiga, mille juhikoht on kohandatud lastele (sobilik 4. eluaastast).

Võimalused on loodud ka mootorkelgu krossiks – tegu on sportrajaga, kus on mitu hüpet, trepid ja kaamelikiürud, rada on kaetud kunstlumega.

Talverõõme saab nautida peegelsiledal uisurajal, mille hoolduseks on soetatud päris ehtne jäämasin. Valgustatud uisuplats on avatud kell 9–21 ja kasutuskord maksab vaid kaks eurot inimese kohta.

Lisaks on ümber Alesti järve rajatud 1,6 km pikkune valgustatud suusarada, mille kasutamine on suisa tasuta.

Unistused? Tulevik?

„Ujula! Ma olen üsna kindel, et ühel päeval on siin järve kaldal mõnus spaa koos ujulaga. Mitte üüratult suur, aga nii umbes 50 inimest võiks korraga ära mahutada,“ unistab Tarmo.

Jutu käigus joonistab ta paberile plaani, kuhu tuleb rannavolle väljak ja väliujula ja saunad. „Aga kõik ikka järkhaaval, vastavalt vajadusele,“ lisab Tarmo.

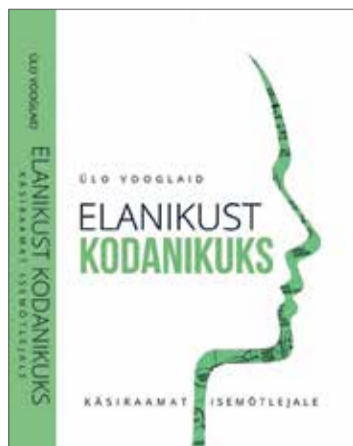
Alesti karjääris on praegu arendusjärgus 22 hektarit ja tegevust jagub aastaringelt. Kindlasti väärib külastamist!

Vaata lisainfo: <http://alesti.tiblu.com/>

Merle Beljæev

Käsiraamat isemõtlejale

Aastakümneid oma ühiskonnateadustealase asjatundlikkusega avalikkust kõnetanud sotsioloog Ülo Vooglaiu kirjutatud uus käsiraamat avatakse suur hulk iseseisva riigi ja rahva edu eeldusi. Raamat on hea abimees muuhulgas kõigile inimestele, kes soovivad Riigikogu valimistel vastutustundlikku otsust langetada.

Raamatu kaante vahele on koondatud Ülo Vooglaiu käsitus inimesest ja ühiskonnast. Teisalt peegeldab see ka autorit ennast, tema ühiskonnakäsitlust, maailmavaadet, leppimatust rumaluse ja harimatusega. Tegemist on teosega, mille autor peab rahuldavaks vaid süsteemset inimesekeskset elukäsitlust. Käsiraamatu vormis on eri vaatenurkadest avatud, kuidas luua elamise ja edu eeldusi endale ja teistele, kuidas kujuneda elanikust kodanikuks, kes tahab asjatundlikult osaleda ühiskonna- ja kultuurielus.

Alustatud on inimesest ja inimese elust, seejärel leiavad käsitlust keskkond, ühiskond ja kultuur, siis suhtlemine, haridus, töö, juhtimine, tegevus- ja tunnetussüsteem jne. Lugejale võib olla üllatuseks, et käitumist reguleerib eeskätt moraal ja sotsiaalne kontroll ja kirjutatud seadused reguleerivad ühiskonnas vaid umbes kümnendikku. Oluline on seegi, et edu eeldusena on raamatus hoolikalt käsitatud koostööd, mitte konkurentsi, loomist, mitte purustamist.

Raamat on kirjutatud Eesti elanikele, kes tahavad iseseisvalt mõelda, olla iseseisva riigi vastutustundlikud kodanikud, hoides ja edendades oma riiki ja elu Eestis. Raamatus on tehtud katse lahti seletada, et me kõik oleme üheaegselt nii ühiskonnaliikmed kui ka kultuuri esindajad, et ühiskonnas ja kultuuris on primaarne mitte juhtimine, vaid iseregulatsioon, et muuta võib midagi vaid siis, kui on kindel, et hoidmist vääriv kahjustada ei saa.

Emeriitprofessor Ülo Vooglaiu on tuntud ühiskonnategelane, kunagise Tartu ülikooli sotsioloogialabori teaduslik juhendaja, kes on aktiivselt osalenud taasiseseisvunud Eesti Vabariigi üleschitamis. Pärast Riigikogus oldud aastaid on ta korraldanud lugematul hulgal loenguid ja seminare ning juhtinud artiklites ja kirjades tähelepanu ühiskonna edenemise eeldustele, aga ka valitsevatele ebakõladele, ohtudele ja puudujääkidele.

Raamatu väljaandja on sihtasutus Ülo Vooglaiu mõttepärand, mille asutajateks on Ülo Vooglaiu õpilased ja perekond.

Sihtasutus
Ülo Vooglaiu mõttepärand

Vanad ja kasutamata jäänud ravimid tuleb toimetada apteeki, mitte kanalisatsiooni!

Kohila Majal on reoveepuhastid Kohilas, Hageris ja Sutlemas, kus puhastatakse ühiskanalisatsiooniga liitunud klientide reovett. Reovee koostis ja reoainete kontsentratsioon reovees on enamasti inimeste tarbimisharjumustest ja teadlikkusest. Puhastis reoaineid ei lisandu. Kui seni on olnud reoveetaristu kõige suurem mure rasvad, keemiatooted (pesu- ja kosmeetikavahendid) ning kõik muud asjad, mis pole tualett-paber, siis lisandumas on uus probleem: ravimid. Ühest küljest tähendab see uusi kulusid reoveepuhastuseks, mis kanduvad paratamatult teenuse hinda, aga teisest küljest riski inimese tervisele ja keskkonnale. Sestap oleme Kohila Majas väga huvitatud, et meie praeguste ja tulevaste klientide teadlikkus oleks suurem.

Milles asi?

Aegunud ravimid on ohtlikud jäätmed, neid ei tohi visata kanalisatsiooni ega prügikasti. Hinnanguliselt viiakse Eestis apteekidesse või jäätmejaamadesse kõigest 50% tekkinud ravimijäätmetest.

Ravimijäätmed satuvad merre peamiselt reoveepuhastite kaudu. Uuringute tulemustest saab järeldada, et ravimijäätmed reovees pole pelgalt suuremate linnade probleem, neid leidub ka väikeste asulate ühiskanalisatsiooniga kogutavas reovees. Läänemerele jõuab igal aastal hinnanguliselt kuni 2200 tonni ravimijäätmeid, mis on peaaegu 30% müüdnud ravimitest, selgus 2017. aastal avaldatud HELCOMi ravimijäätmete uuringu aruandest.

Ravimid on ohuks nii maa- kui vee-elustikule. On tõestatud, et diklofenak, mis on üks sagedamini kasutatav valu ja põletikuvastane ravim, on surmanud India ja Pakistani raisakotkaid. Kaladel tekita-

OÜ Kohila Maja nõukogu liikmed Argo Luik, Aarne Suviste ja Allar Haljasorg tutvumas reoveepuhasti tehnoloogiaga. Selgitusi jagab Kohila Maja tootmisjuht Aare Ader.

vat ravimijäätmed probleeme sigimisega. Eriti ohtlikud on hormoonid, mille tagajärjel kaotavad isased kalad soo tunnused ja muteeruvad spermat mittetootvateks emasteks. Küsimus on liikide ellujäämisel.

Mitmed ravimid ei ole biolagunevad ja oma püsivuse tõttu võivad need lõpuks jõuda joo-givette.

Inimestele on peamiseks probleemiks antibiootikumide jäägid keskkonnas ja nende sattumine toidulauale, mis põhjustab bakterite ja viiruste antimikroobset resistentsust. Haigused ei allu ravile, tingides üha uusi ja suuremaid ravimidoose. Mereandide kaudu võivad hormoonid jõuda toidulauale ja seosed sigimise probleemiga pole välistatud.

Mida teha?

Aegunud ravimid tuleb viia apteeki või ohtlike jäätmete kogumispunkti. Tea, et apteegid on kohustatud aegunud või kasutuseta jäänud ravimeid tasuta vastu võtma. Apteegis võidakse küsida ravimi tootja nime, aga kohustust seda öelda pole. Tasub mees pidada, et tagastatavad ravimid peavad olema originaalpakendis.

Kasuta ravimeid targalt. Ära nõua kergekäeliselt antibiooti-

kumide määramist ega tarvita neid hooletult. Ettenähtud ravimikuur tuleb teha lõpuni hoolimata enesetunde kiirenest paranemisest. Kui vähegi võimalik, eelista ja küsi apteegist ravimit, mille toimeaine on väiksema keskkonnariskiga.

Harige ennast, rääkige ohtudest oma lastele, õpetage lasteaias ja koolis. Ravimiahe-las oleme kõik osapooled ja vastutame meie keskkonna ja elukvaliteedi eest.

Kui uuringud on tehtud, asuvad ametkonnad tööle ja poliitikud otsustama, mis tähendab, et reoveepuhastite väljalaskudele jõuavad otsapidi uued nõuded ravimijäätmete seireks ja eemaldamiseks. Prognoosin, et aastaks 2023, kui seire tulemusel konkreet-ses puhastis riske ei tuvastata, ei järgne ka ettekirjutusi puhastusprotsessi tõhustamiseks, millega kaasnevad investeerin-gud tehnoloogiasse. Nii saame kokku hoida kulutustes ja vähendada survet kanaliiteenuse hinnatõusule. Eelduseks on meie klientide suurem tead-likkus, sest probleem saab al-guse reovee tekkekohas kodus, töökohtades ja tootmises. Jah, nagu varem mainitud, on

praegu probleemiks rasvad, keemiatooted (pesu- ja kosmeetikavahendid) ning kõik muud asjad, mis pole tualett-paber.

Probleemid reoveega on globaalsed, aga tulemuslikult te-gutseda saame lokaalselt – me kõik, kes me oleme ühenduses kanalisatsioonitaristuga. Pea meeles, et WC-pott ja valam-pole prügikast! Sama tähelep-anek kehtib septikutele ja kogumiskaevudele, mille sisu trans-porditakse ja tühjendatakse reoveepuhastile.

Kes soovib ravimijäätmete teemasse üksikasjalikumalt süve-neda, siis soovitan lugeda ro-helise elustiili portaali Bioneer (<https://bioneer.ee>), mis on KIK-i toetusel tegutsev meediakanal. Eelmise aasta lõpus avaldati selles vanade ravimite käitlemisest praktiline lugu: <https://bioneer.ee/vanad-ravimid-ei-sobi-prügikasti>.

Veel lisainfot: <https://ravimiamet.ee/sites/default/files/13883-12100-1-sm.pdf>

<http://evel.ee/evel-esmakord-selt-algab-sustemaatiline-ravimijaakide-soeluuring-aa-neme-res/>

Vahur Tarkmees

Kohila valla mälumäng on poole peal

30. jaanuaril toimus Hageri rahvamajas Kohila valla mälumänguturniiri 4. voor, milles osales 10 võistkonda. Tänavusel hooajal on osavõtjaid lisaks oma valla inimestele ka Sakust.

Nagu juba tavaks saanud, tuleb vastata kolmekümnele Tenno Sivadi koostatud küsimusele. Oli valikvastustega, illustreeritud ja peenete vihjetega küsimusi eri valdkondadest.

Seekordse üllatuse valmistas esmakordselt meile mängima saabunud naiskond Team Ahma, kes saavutas 30 punktiga

3. koha. Teiseks jäi LC Saku, kogudes 33 punkti, ja 4. voo-ru võitjad on Anger-ja-Pakla 36 punktiga. Palju õnne!

Turniiri üldine punktiseis 4. voo-ru kokkuvõttes on järgmine:

Angerja-Pakla 123 p,
Ühinenud metsaomanikud 111 p,
Hageri 99 p,
Kaustad ja kummikud 90 p,
Hammer 81 p,
Optimistid 65 p.
Võistkonnad LC Saku 75 p ja TPL 49 p

on mänginud ühe voo-ru vähem.

Nagu jaanuarikuu kogemus näitas, ta-sub tulla kohale, mängida ja kui veab, võib ka võita. Järgmine, 5. voo-ru toimub 27. veebruaril ikka kell 19.00 Hageri rahvamajas.

Edu ja õnne!

Ingrid Raudsepp

Kohila võrkpalliklubi tüdrukute võistkonnad heas hoos

Kohila võrkpallitüdrukutele kuld- ja hõbemedal!

23. jaanuaril toimus Kohilas U12 ja U14 tütarlaste Põhja regiooni EMV 2. etapp. U12 võistkondi oli viis ja U14 võistkondi kaheksa. Mõlemad Kohila võistkonnad astusid suure sammu kevadel toimuva finaaltourniiri suunas. U12 tüdrukud tulid hõbemedalile ja U14 neid võitsid kulla. Võistkondades mängisid: Nicole Närep, Marta Ann Heinaru, Elisabeth Voojärvi, Annabel Kokka, Jeanethe Todi, Johanna Maria Merisalu, Janne Abel ja Elis Prunt, Greete Peters, Maarja Pärj, Merili Heinaru, Lilian Haljasorg, Rebecca Pent.

Ingrid Kangur
treener

Pääs üleminekumängudele käes!

Kohila VK U18 tüdrukud mängisid Jõhvis EVF KV 3. finaalis, kus võitsid end hea mänguga lõpuks tsooniturniirile, saades kolm võitu ja ühe kaotuse. Suurim punkti- tooja oli Anni-Ly Abel, kes tegi seekord ülvõimsa esituse nii rünnakul kui ka servides. Ka kogu ülejäänud võistkonnaga võib väga rahule jääda: sidemängijad Emma-Lota Piirmets ja Mari-Ly Talas tegid head tösted, Eliisa Neigo, Miiia-Mari Piirmets, Eva-Lotta Sikka ja Helina Vaikla olid kõik tublid ja Agnes Markus oli olulistel hetkedel õigel ajal õiges kohas. Otsustavad üleminekumängud toimuvad Rakveres. Meie lootustandvad neid on taas Eesti 8 parema seas.

2. veebruaril oli Kohilas eriti tähtis võistlus meie U16 tüdrukutele, kes mängisid üleminekumänge, unistuseks ja eesmärgiks saada EVF-i karikavõistlusteks taas 1. finaali. Olime selleks palju valmistunud, kuid kergelt ei tulnud midagi. Võitsime Torma/Jõgeva ja VK Tähe 2-0 ja kuigi kaotasime Tats SK-le 1-2, olime alagrupi esimesed ja pääs Võrus toimuvale finaaltourniirile oligi käes!

Väga tublid olid kõik, meeskonnavaim ja tõeline tahe viisid sihile. Palju õnne: Eliisa Neigo, Mari-Ly Talas, Miiia-Mari Piirmets, Helina Vaikla, Elis Prunt, Liisi Rump, Merili Heinaru, Rebecca Pent, Hannah Laura

Rakaselg, Greete Peters! Aitäh ka arvukatele fännidele!

Ingrid Kangur
treener

Kohila võrkpalliklubi ootab lapsi mitmekülgsetele treeningutele

Alates jaanuarist laiendas Kohila võrkpalliklubi tegevust. Nüüd pakume lastele peale pallimängu ka teisi erinevaid võimalusi liikumiseks. Teatavasti valmistab laste vähenenud liikumine muret kõikjal Eestis ja igal pool toimuvad arutelud, mida teha, kuidas saada lapsed nutiseadmetest eemale. Kohila VK lisas võrkpallitreeningutele üldiselt arendavad veekeskuse trennid ja tõukerattatreenni, mis arendab suurepäraselt koordinatsiooni. Ujumis käime esialgu Viimsi Aquapargis, hiljem lisandub ka Kalev Spa, tõukerattatreeningud toimuvad elamusspordikeskuses Spot of Tallinn kogenud treeneri käe all. Treeningud on klubi nimekirjas, on võimalus käia kõikides trennides ja vanemad on väga rahul ning seda kasutatakse väga usinalt. Plaanis on avada ka lisa pallitreennirühmad ning veel paar

huvitavat väljundit. Kel veel huvi, siis on kõik oodatud.

Ingrid Kangur
treener

KOHILA SPORDIKOMPLEKSIS

LAUPÄEVAL 2. MÄRTSIL

Kohila kergejõustiku halli seitsmehvõistlus meestele

(60 m, kaugus, kuul, kõrgus, 60 m tj, teivas, 1000 m)

viievõistlus naistele

(60 m tj, kõrgus, kuul, kaugus, 800 m)

Registreerimine 10.00–10.30

Võistluste algus kell 11.00

Osavõtumaks 15.- eurot

Info ja eelregistreerimine

kuni 28. veebruarini

tel 523 6932 (Aavo Kergand)

või 489 0971 (spordikompleksi admin.)

Veteranidele eraldi arvestus

RAPLA MAAKONNA XXVII TALIMÄNGUD

Rapla maakonna valdade talimängud toimuvad sel aastal juba 27. korda.

Võistkondi spordialadele saab komplekteerida ainult valla territooriumil elavatest, alaliselt töötavatest või õppivatest elanikest ja valla territooriumile registreeritud spordiklubi liikmetest. Kes soovib osaleda, andke endast märku! Kohila valla võistkondi koordineerib Aavo Kergand, spordikompleks@kohila.ee.

Vaata võistluste kava www.kohila.kovtp.ee

SELVER on tegutsenud alates 1995. aastast ja praegu on meil 53 kauplust üle Eesti, kus töötab üle 2800 väga tubli erineva inimese. Tänu nalle saame olla parim eestlaine kauplusekett, kus sisseostude tegemine on meeldiv ning sujuv.

Tule Saku Selverisse tööle

TEENINDAJAKS (puu- ja juurvlijaosakond)
TRANSPORDITÖÖLISEKS
PAGAR-KÜPSETAJAKS
PUHASTUSTEENINDAJAKS
LIHA- JA KALAMEISTRIKS
KAUBAKATEGOORIAJUHIKS

Töökuulutusi saad täpsemalt vaadata kodulehelt www.selver.ee. Meie tööka kollektiiviga liitumiseks saada enda CV personal@selver.ee, täida kohataotlusankeet kodulehel või kaupluse infoletis.

Lisainfo saamiseks palun helista telefonil 667 3785 või 5343 5337, personalispetsialist Kristi Aasa.

TEHNIKAKESKUS.EE
õli + hooldus + remont + test

HOOLDUS-KAMPAANIA

Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!
 Transport Kohila alevis **TASUTA** ja valla piires alates 10 EUR
 Kampaniainfo: tel: 53 040 740
www.tehnikakeskus.ee

HAGERIGARAGE
Car Wash & More

**AUTOTEENINDUS
 VARUOSADE KAUPUS**

VEERMIKU KONTROLL TASUTA

AINULT KUNI 15.03.2019 **5%** KLJENDIKAARDIGA ALLAHINDLUS VARUOSADELE

WE LOVE YOUR CARS

HAGERI TUULEVESKI TEE 7
 E-R 09:00-18:00
 L-P: KOKKULEPPEL

HAGERI-GARAGE
 @HAGERIGARAGE
 WWW.HAGERIGARAGE.EE

BRONEERI AEG:
+372 5344 5153
 INFO@HAGERIGARAGE.EE

AUTODE KOKKUOST!
 Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid!
 Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olema arvel, ülevaatust ega kindlustust! Pakkuda võib kõike! **Kuulutus ei vanane!** TEL. 5457 5055

OST

Südamlik kaastunne
 Ruslan Lasarenkole
 kalli venna

MATI KABELI

kaotuse puhul.

Lapsed
 peredega.

Südamlik kaastunne
 Gerdile ja Heliisele kalli isa

MATI KABELI

kaotuse puhul.

Helen, Heret,
 Herle, Herly ja
 Harle peredega.

**SÕIDUAUTOE DIAGNOSTIKA, HOOLDUS & REMONT
 KLAASIDE VAHETUS + KEEMILINE PUHASTUS
 VARUOSADE MÖÖK**

Rapla maakond, Prillimäe, Nurmejälä I

+372 556 78 556 emersongrupp@gmail.com

*Kohila valla
 laulukarussell*

05.03.2019

KELL 10.00 TOHISOO MÖISAS
 (LASTEAIALAPSED)

KELL 15.30 KOHILA GÜMNAASIUMIS

LAULUKARUSSELLI OSALEJATE VANUSERÜHMAD ON:

- VANUS 4 - 4 AASTAT - I VANUSERÜHM
- VANUS 5 - 7 AASTAT (EELKool) - II VANUSERÜHM
- VANUS 7 (ALATES I KLASS) - 9 AASTAT - III VANUSERÜHM
- VANUS 10 - 12 AASTAT - IV VANUSERÜHM
- VANUS 13 - 15 AASTAT - V VANUSERÜHM
- VANUS 16 - 19 (GÜMNAASIUMI ÕPILANE) - VI VANUSERÜHM

VANUSERÜHPI KUULUVUSE MAHAB ESINEJA VANUS-SELGEGA 13.04.2019

ESINEMISED TOIMUVAD JOOKSVÄLTI!
 LISAINFO 53584331 MARIA SAMINA

KOHTUMISENI!

Club Caffè Celine

PIZZA PUBI

09.03 Naistepäeva afterparty
 Live: Omad Poisid
 Dj: Dj Mcdevil

29.03 Pidu läheb käima
 Live: Topeltmäng
 Dj: Imre Mihailov

26.04 Pidu läheb käima
 Live: Hellad Velled
 DJ: Janek Zarin

10.05 Pidu läheb käima
 Live: PS Troika
 Dj: Dj Mcdevil

HUBANE PUBI KOHILAS

E-N 11.30-20.00 Lõuna 2. Kohila
 R-L 11.30-22.00 Info tel. 57861119

Club Caffè Celine
PIZZA PUBI

Paberivabriku bistroo
 Tööstuse 19a, Kohila

Avatud:
 E-R 11:00-15:00
 L, P Suletud

Info ja tellimine:
 Tel: 55 699 368

Toitlustamine, peolaud, sünnipäevad, juubelid. Ruumi rent kuni 50-le inimesele.

Lauanõude, peotarkvute rent: grillid, paellapannid, telgid.

Maitsev toit otse töökohale (soojalt termokarpides).

Sedrik Catering

WWW.SEDRIKCATERING.EE

KUULUTUSED

Ohtlike puude langetamine. Tel. 5663 2968.

Pakume Eestis toodetud kvaliteetset puitbriketti ja pelletit. Müüme ka väikseid koguseid. Info: 5559 7572.

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostan garaaži Kohilas või lähiumbruses. Telefon 5805 2246.

Viljapuude hooldus ja noorenduslõik, võra kujundamine tugevaks ja viljakandvaks, viljakande alguse, perioodilise ja saagikuse reguleerimine. Hekkide pügamine. Tel. 5106 830 aednik Lembit Lennuk.

Ostan sõidukorras sõiduauto või mahtuniversaali. Võib olla ka ülevaatuse ta. autohoov@gmail.com, tel. 5819 0200.

Pakume **VILJAPUUDE ja MARJAPÕOSASTE LÕIKAMIST.**
 Olemas vastav haridus.

Teostame ka raamatupidamist ja elektritööd

Asukoht: Kohilas
 Tel. 56211448, 5804 0331 osavadkaed@gmail.com

EIFELI KÖÖK
 BISTROO - KOHVIK

Catering teenus (+kohalevedu)
 Peoruumi rent (peied, juubel, sünnipäev jm)
 Pulmatordid (+täisteenus)
 Soe ja külm toit kohapeal ja kaasa
 Kodused maitvad pirukad, saiakesed, koogid
 Tordid, kringlid, suupistevaagnad, salatid jpm!

Asukoht: Kohila, Vabaduse tn 12
 Tel. 6007897, 56315493, 56061666

EELK Hageri Lambertuse koguduse teated

Pühapäev, 24. veebruar. Iseseisvuspäev
 12.00-13.15 Pühapäevakool kogudusemajas
 12.00 Jumalateenistus, armulaud. Laulavad kammerkoor Lambertus ja koguduse segakoor, mängib pasunakoos

Pühapäev, 3. märts
 10.45 Piiblitund kogudusemajas
 12.00 Jumalateenistus, armulaud.
 Orelimuusika, organist Mai Mänd.

Pühapäev, 10. märts
 11.00-12.00 Raamatukogu kogudusemajas
 12.00-13.15 Pühapäevakool kogudusemajas
 12.00 Jumalateenistus, armulaud.
 Mängib koguduse pasunakoos

Pühapäev, 17. märts
 10.30 Kuulutusetund kirikus
 12.00 Jumalateenistus, armulaud.
 Laulab kammerkoor Lambertus

Jumalateenistused Hageri kirikus igal pühapäeval kell 12

Täpsem info koguduse kodulehel
<http://www.eelk.ee/hageri/>